

Sborník sestavila:
Grafická úprava textů:

Titulní strana:
Tisk:

Jitka Buriánová
Olga Vaverková, Jaroslava Krejčířiková,
Lucie Korvasová
profesor Jiří Novák
PRCEK & SPOL., s. r. o. Kroměříž
www.tiskprcek.cz

Vydáno v nákladu 150 ks v listopadu 2015

1865 - 2015

150 LET
SOKOLA V KROMĚŘÍŽI

150 let založení Sokola Kroměříž 1865 - 2015

Milé sestry a bratři, vážení příznivci Sokola,

od znovuoobnovení jednoty uběhlo krásné čtvrtstoletí, ve kterém se nám společně podařilo obnovit a upevnit postavení kroměřížského Sokola jako neziskové organizace, která je schopná za velmi příznivých podmínek poskytnout zázemí a podporu řadě kulturních, společenských a sportovních aktivit v prostorách Sokolského domu i mimo něj. Jsem velmi rád, že se nám nejen daří udržet nastavenou laťku našich aktivit, ale neustále dál rozvíjet a naplňovat myšlenky sokolského hnutí. V průběhu uplynulých pěti let od našeho významného 145. výročí založení až po současné 150. výročí se událo mnoho zajímavého a významného, na čemž jsme se mohli podílet.

Společně s městem Kroměříž jsme v roce 2013 oslavili 750. výročí jeho trvání, se Sokolskou župou Hanáckou jsme v roce 2013 oslavili 115 let od jejího založení, s ČOS v roce 2012 150 let od založení a v letošním roce jsme společně s městem oslavovali 130 let od návštěvy císaře Františka Josefa I. a cara Alexandra III.

Aktivít, na kterých se podílíme je skutečně hodně, vždy nás ale potěší, když se naše řady rozrostou o aktivity nové, např. v roce 2013 vznikl oddíl pohybových a míčových her pro děti, v roce 2014 jsme pod svá sokolská křídla přijali taneční oddíl SWING, nebo se nám podaří obnovit aktivitu, která z nějakého důvodu v minulosti v našem Sokole zanikla, jako např. v letošním roce obnovení divadelního souboru.

Nutné je se také zmínit o tom, že v průběhu uplynulých pěti let nastala významná změna ve vedení kroměřížského Sokola, kdy funkci starosty ukončil bratr JUDr. Ing. Oldřich Mohyla i s několika dalšími dlouholetými členy výboru. Na volebních valných hromadách v roce 2013 byli zvoleni noví funkcionáři, kteří se svých funkcí ujali s velkým sokolským nadšením a dále prosazují myšlenky sokolského hnutí. Jsem velmi rád, že se i pod novým vedením daří dále rozvíjet Sokol v Kroměříži a stále zvyšovat atraktivitu členství právě v naší neziskové organizaci. I z tohoto důvodu byla valnou hromadou jednoty odsouhlasena oprava prostor Sokolského domu tak, abychom se přiblížili podmínkám 21. století a mohli dál rozvíjet a nabízet sokolské aktivity ve svých prostorách.

Věřím, že Tělocvičná jednota Sokol Kroměříž si i v budoucnu udrží postavení významné společensko-kulturně-sportovní organizace v rámci města Kroměříže a okolí a bude svým členům a příznivcům i nadále nabízet širokou škálu možného využití a aktivit.

Samozřejmě je důležité také nezapomenout na největšího donátora naší tělocvičné jednoty a poděkovat mu za přízeň. Tím je město Kroměříž, se kterým již od znovuoobnovení činnosti s podporou starostů města velmi úzce spolupracujeme a chceme spolupracovat i nadále.

A nyní v dalších částech Almanachu 2011 až 2015 společně zalistujme a podívejme se - i když z důvodu omezeného místa k mé lítosti velmi stručně - co se za posledních pět let života Sokola v Kroměříži událo. Kdo by však chtěl

nahlédnout do činnosti jednoty podrobněji, má možnost se vše dozvědět v našich kronikách, na výstavách či fotografiích.

*Ing. Petr Vrana
starosta Tělocvičné jednoty Sokol Kroměříž*

Úvod

Zdá se až neuvěřitelné, že je tomu už pět let, co jsme připravovali almanach k 145. výročí založení naší kroměřížské jednoty. Ale čas letí stále rychleji a dějí se věci dříve nevidané, zasahující do života v naší jednotě i každého z nás. Je však důležité, že naše jednota žije, cvičí, sportuje, že je nám spolu stále dobře – a pevně věříme, že tomu tak bude i v dalších letech.

Co zásadního se v minulých pěti letech změnilo? Odešla řada členů – ti nejstarší bohužel do nenávratna, mnozí z důvodů např. přestěhování, velkého pracovního vytížení, vážné nemoci. Zároveň přibyla řada mladších členů. Mnozí již chápou Sokol jako pevnou součást svého života. Je tu tedy stále solidní členská základna, je tu náš stále hezčí, soustavně opravovaný a modernizovaný Sokolský dům. Po dlouhých letech se do našeho vlastnictví opět dostal Malý sokolák. A konečně dobře skončila i dlouholetá jednání kolem velkého stadionu.

V očích veřejnosti nás nejvíce zviditelňují naše pravidelné každoročně pořádané akce, jako jsou oblíbené Dětské šibřinky a Mikulášská besídka, sokolský „Dětský den“, Běh naděje, ke kterému přibýlo „Sokolení“ aj. Pro širší veřejnost pořádáme turistické akce, často spojené se vzpomínkou na ty, kteří nepřežili hrůzy nacistické okupace. Zahájili jsme výbornou spolupráci se SHŠ Biskupští manové. Oslavujeme narozeniny členů Věrné gardy – vždy s kulturním programem. Milou tradicí se už stává „Dětský den“ či „Den otců“ na Malém sokoláku.

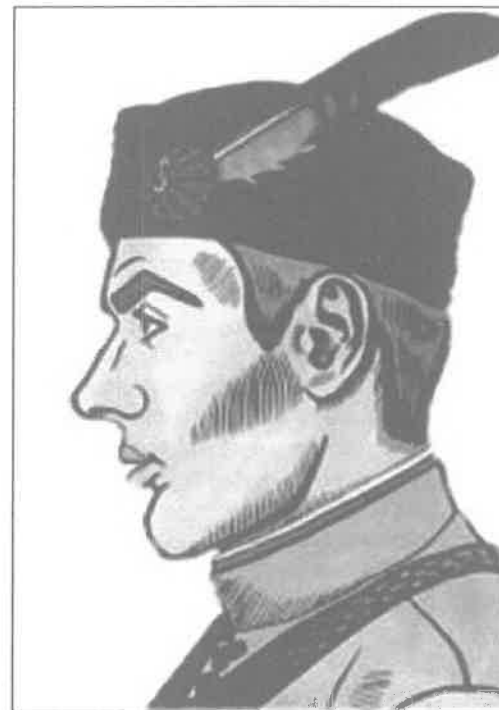
Nesmíme zapomenout na naši pravidelnou aktivní účast na slavnostních shromážděních u sochy TGM (k 7. 3., a k 28. 10. 1918). Člen Sokola má vždy hlavní proslov, stojíme čestnou stráž, naši členové přijdou ve velkém počtu. Nedá se nepřipomenout, že tomu bylo už dvaadvacet let, co byla socha TGM především z iniciativy Sokola již potřetí odhalena (7. 3. 1993).

V roce 2014 se při volební valné hromadě výrazně omladil výbor jednoty, činnost i administrativní práce se výrazně zmodernizovaly. V souladu s dobou stoupají náklady na provoz Sokolského domu a životní náklady vůbec – ale pro většinu členů je Sokol životní potřebou, a tak s překážkami a peněžní zátěží bojujeme! Zvláště naše ženské cvičební oddíly, volejbalisté a stolní tenisté si vedou výborně!

Není úkolem tohoto úvodního článku rozepisovat se podrobně o událostech, které popíší vedoucí jednotlivých složek, odborů. Snad jen pár slov o vrcholné události období, tedy o XV. všesokolském sletu 2012 v Praze. Z Kroměříže na něm bohužel cvičila jen Věrná garda ve skladbě „Jen pro ten dnešní den“. Vytvořili jsme dvě „šestnáctky“ (několik sester pak cvičilo skladbu s jinými jednotami). Na kouzlo velkých hromadných vystoupení není možno zapomenout... Skladba VG byla sice moc hezká, ale my pamětníci máme přece jen nejvíce v srdci „Písničku“ z XIV. sletu z roku 2006. „Waldemariánu“, sletovou skladbu složenou pro cvičení v Roudnici, příp. další skladby jsme před i po sletu cvičili na řadě župních sletů a dalších veřejných cvičeních, často spojených s výročími sokolských jednot.

Bylo by možno psát o další činnosti, ale o mnohém bude dále hovořeno. Život jde dál, a jak řekl náš velký zakladatel Sokola dr. Miroslav Tyrš: „Kde stanutí, tam smrt!“ Držme se pevně jeho hesla – a Sokol bude žít! Jeho podoba se samozřejmě musí měnit s dobou, modernizovat – ale stále chceme být hlasateli zdravých a ušlechtilých myšlenek, spojení tělesné a duševní kultury.

Olga Vaverková

Pět let sportu a kultury v naší tělocvičné jednotě 2010 - 2015

Naše sokolská jednota pořádá sportovní a kulturní akce pro své členy, ale i pro širokou veřejnost. Na některých T.J. Sokol spolupracuje s městem Kroměříž a ostatními organizacemi.

V roce 2010 jsme slavili 145 let svého založení. Vídeňská omladina nám přijela zahrát k oslavám divadelní hru „My Fair Lady“. Město Trenčín uspořádalo tělovýchovné slavnosti a město Kroměříž Olympiádu seniorů. Na obou akcích nechyběli naši cvičenci. V říjnu nás opustila dlouholetá členka a vedoucí loutkového divadla sestra Věra Hejhalová.

Rok 2011 je rokem velkých příprav a nácviu skladeb na XV. všesokolský slet v Praze. Celou republikou běžela „Sletová štafeta“, které se zúčastnily i jednoty župy Hanácké. Věrná garda bojovala na sportovních soutěžích v Přerově. V květnu byla v Prostějově na zdejším hřbitově odhalena pamětní deska sokolům, čehož jsme se zúčastnili.

V roce 2012 přichází dlouho očekávaný slet. Cvičenci se svými skladbami se účastní župních sletů, a to župy Valašské, župy Komenského a v Brně. Velkým svátkem je náš župní slet v Bystřici pod Hostýnem. Potom přichází největší svátek - XV. všesokolský slet v Praze. Věrná garda vystoupila na stadionu se skladbou „Jen pro ten dnešní den“. Počasí jim nepřálo, nepršelo, ale přímo lilo a kdo tam nebyl, tak neuvěří, jakou sílu má myšlenka Sokola. Velký dík patří sestře Daně Klárové za nacvičení této skladby.

Založili jsme tradici výslapu na Brdo ke Dni Sokola, který je vyhlášen na 8. 10. k uctění památky umučeným a padlým sokolům za druhé světové války.

V tomto roce jsme celé „volejbalové rodině“ oznámili smutnou zprávu, že ve věku neuvěřitelných 105 let nás opustil nejstarší volejbalista, bratr Jaroslav Kozlík, v letech 1925-1937 první smečář, kapitán a vůdčí osobnost Sokola Kroměříž, trojnásobný Mistr ČSR, devítinásobný Přeborník ČOS, reprezentant a trojnásobný Přeborník Svazu slovanského sokolstva. Bratr Kozlík byl rodák z Bystřice pod Hostýnem, kde bylo od roku 2007 uspořádáno šest ročníků turnaje o „Pohár bratra Kozlíka“ a v roce 2013 proběhl I. ročník „Memoriálu bratra Kozlíka“.

Rok 2013. Ani v tomto roce cvičenci nezahálí a nacvičují na malý slet „Sokolové pod Řípem“, který se konal ve dnech 25. - 26. 5. 2013 v Roudnici nad Labem.

Dne 23. 4. 2013 se konala valná hromada, na které byl zvolen nový výbor ve složení:

Starosta	br. Vrana Petr
Jednatelka	ses. Krejčířková Jaroslava
Náčelnice	ses. Koutná Ingrid

Odbor sportu
Vzdělatelka
Členové výboru

ses. Klárová Dana
ses. Buriánová Jitka
sestry Úlehlová Marie, Kozáková Jarmila, Bartlová
Milada, Vavřková Olga, Šebestíková Dagmar,
Rozsypalová Ivana a bratři Jaroslav Škrabal a Pavel
Duda

Ve spolupráci s městem Kroměříž bylo uctěno 20. výročí odhalení sochy T. G. Masaryka. Začaly přípravy oslav 115 let založení župy Hanácké. Nosnou událostí oslav bylo uvedení lidové hry se zpěvy a tanci „Prodaná nevěsta“. Představili se v ní herci ze čtyř sokolských divadelních souborů pod vedením režiséra Bohumila Gondíka. Tato hra byla nastudována k příležitosti XV. všesokolského sletu a ochotníci s ní dodnes mají velké úspěchy.

V roce 2014 pokračuje úspěšně „Memoriál bratra Kozlíka“ na počest významné osobnosti Sokola za účasti družstev z celé Moravy. Ve Věžkách se konala oslava několika členů VG u příležitosti jejich významných narozenin a byli jsme poctěni i návštěvou bratra Vlastíka Tupého z Třebetic. Krásné 80. narozeniny oslavili sestra Jarmila Kozáková i zasloužilý člen Sokolské župy Hanácké, dříve náš spolucvičenec, bratr Vlastimil Tupý. Krásná atmosféra!

K sedmdesátinám jsme poblahopřáli naši cvičitelce, vedoucí odboru sportu sestře Daně Klárové. Každoroční návštěva členů Věrné gardy na veřejném cvičení sprátené jednoty ve Velkých Bílovicích.

Zapojili jsme se do akce kostýmovaných prohlídek Biskupských manů - Kroměříž 19. a 20. století, jejíž součástí je zastavení u sochy T. G. M. a v Sokolském domě. Poutavě o dění v Sokole vypráví sestra Olga Vavřková.

Mimořádnou akcí byla oslava 90. narozenin sestry Vlasty Hanákové, spojená se cvičebním a kulturním programem za účasti zástupců města Kroměříže. Věrná garda úspěšně zacvičila „Waldemariánu“ na Dni seniorů v areálu Floria. Začíná nácviu nové skladby na „Sokolské Brno“. Ke Dni sokolstva jsme připravili velmi zajímavou besedu ve spolupráci s Biskupskými many.

Naše delegace v krojích se účastní pohřbu sestry Olgy Charvátové ve Zlíně. Potěšující je stále se rozrůstající počet dětí a mladých lidí, kteří u nás cvičí a tančí. Přímo ukázkově trénují mladí volejbalisté pod vedením bratra Škrabala a sestry Slámkové. Další radost máme z nové taneční skupiny SWING pod vedením Kateřiny Kolmanové a Radima Přádky, kteří úspěšně reprezentují Sokol po celé republice.

V tomto roce byla dokončena úprava 1. patra Sokolského domu, byla vybudována kancelář župy a prostředí Sokolského domu se stále vylepšuje. V tomto roce byli oceněni Stříbrnou medailí ČOS sestra Kozáková Jarmila a sestra Klárová Dana.

Rok 2015 je rokem oslav 150 let založení naší jednoty. Na začátku roku byla zahájena výstava ve vestibulu Sokolského domu, která potrvá celý rok.

Naši nejmenší volejbalisté uspořádali turnaj v Barevném volejbale. Mimo aktivity již uvedené dříve, jako každým rokem pořádáme Dětské šibřinky, Běh naděje, Sokolení, Mikulášskou besídku, výšlap na Budačinu a na Brdo.

Svou práci prezentujeme na výstavě neziskových organizací v Knihovně Kroměřížska. Pravidelně se setkáváme k uctění památky T. G. Masaryka před jeho pomníkem, na jehož obnovení má T.J. Sokol Kroměříž velkou zásluhu. Odbor sportu tělocvičné jednoty pořádá každoročně spoustu turnajů a sportovních klání, jako např. ve stolním tenise, volejbalu žen, volejbalu seniorů, juniorské ligy v boxu, turistické pochody a řadu dalších aktivit vyplývajících z pravidelných cvičení pro členy Sokola.

Naši členové se účastní i řady akcí pořádaných ostatními sokolskými jednotami, například výstupu na Jehelník nebo setkání na Velké Javořině.

Od září do června probíhají pravidelná cvičení pro členy Sokola - box, karate, kondiční cvičení, zdravotní cvičení, míčové a pohybové hry 1. - 5. třída, pohybové aktivity pro děti, taneční skupina SWING, orientální tance, stolní tenis - mládež, stolní tenis - ženy, muži, volejbal - senioři, volejbal - ženy A.

Buriánová Jitka

Sokolský odboj očima vzpomínek k 70. výročí konce 2. světové války a 150 let SOKOLA v Kroměříži

Vzpomínáme a nikdy nezapomeneme, i když odhalit tvář minulosti po mnoha letech je úkol velmi nesnadný. Hlavně proto, že všechny doklady po roce 1939 a 1948 byly zničeny a většina sokolského archivu v této totalitní době zanikla. Zachovaly se jen materiály, které byly uschovány v rodinách občanů a sokolů, po roce 1990 se našla dokonce kronika jednoty od založení do roku 1921, uschovaná vzdělavatelkou sestrou Olgou Novotnou ve sklepě domu na Oskole, kde bydlela.

A tak dnes vzpomínáme na ty, kteří obětovali své životy za období nacismu, kteří pochopili, že členství v Sokole zavazovalo k lásce k vlasti a svobodě národa, u jehož zrodu spolu s T. G. M. byli i sokolové.

Ve zprávě Mezinárodního soudního dvora v Norimberku bylo uvedeno, že za šest let okupace Československa bylo umučeno a popraveno na dvacet tisíc sokolů. Do odbojové činnosti se aktivně zapojovala většina účastníků ústředí ČOS, členů předsednictva jednot a žup. V koncentračních táborech bylo vězněno 12 492 příslušníků Sokola a z nich 4 092 bylo popraveno (uvedená čísla jsou v sokolské historii často různá). Velký počet sokolů také padl v československých zahraničních armádách, ve Slovenském národním povstání a během osvobozovacích bojů ve všech městech a zvláště v Praze.

Podle zápisů ze čtyř okrsků župy Hanácké bylo vězněno 372 členů Sokola a 154 bylo popraveno. Ze Sokola Kroměříž bylo vězněno 31 mužů a 5 žen. Dvaceti sedmi bratrům z naší jednoty se nepodařilo přežít.

I dnes čteme jména kroměřížských sokolů i na pamětních deskách ve veřejných budovách ve městě:

- na Staré poliklinice v Tovačovské ulici jsou jmenováni umučení lékaři - MUDr. Aleš Dubovský a MUDr. Václav Hradec
- na Střední podnikatelské škole v ulici Tovačovské je věnována Pamětní deska obětem z řad učitelstva, konkrétně Janu Zahradníčkovi a Františku Waisserovi
- na pamětní desce Gymnázia Kroměříž (dříve Eduarda Beneše) „Ve své nejvyšší oběti za vlast 1939-1945“ jsou jména profesorů a žáků - Miroslav Svoboda, student, syn prezidenta Ludvíka Svobody, prof. Václav Sedláček, prof. František Nedbálek, Zdeněk Hagen, dorostenec Josef Fiala.
- na Střední pedagogické škole (dříve Masarykovo reálné gymnázium) je na pamětní desce uvedeno jméno sokola štábního kapitána Josefa Švagery.
- také při návštěvě Tyršova domu v Praze čteme na pamětní desce popravených členů předsednictva ČOS jméno člena naší jednoty

podplukovníka Vladimíra Kurze (své jméno si počestil a psal se jako Vladimír Kurc).

O dalších osudech bratrů jednoty Sokola Kroměříže a župy Hanácké píše bratr Jan Přidal, člen Sokola Prostějov ve své nové knize „Sokolský odboj na Moravě“, vydané v květnu 2012.

Tímto se nabízí otázka, zda by nebylo žádoucí, aby se tato jména zachovala i pro časy budoucí na počest všech popravených a jednota vystavila vlastní pamětní desku či Památník umučených kroměřížských sokolů na veřejném místě trvale.

Zdeňka Seidlová

Lidé, kteří si nepamatují vlastní dějiny, jsou nuceni si je zopakovat

70 let míru je pro všechny lidi výzvou tento mír udržet. Členové sokolského odboje v župě i jednotě Sokola Kroměříž prováděli téměř všechny protinacistické akce v rámci vojenské organizace „Obrana národa“. Vedoucím v župě Hanácké byl náčelník Ferdinand Zdráhal, zatčený v roce 1941. Pro dnešní vzpomínky byli důležití všichni ti, kteří se z koncentračního tábora vrátili, sice s podlomeným zdravím, ale živí, aby mohli vyprávět.

Přípisem K. H. Franka byla 12. 4. 1941 zastavena činnost Sokola a Tyršův dům v Praze byl uzavřen. V říjnových dnech toho roku pak vyvrcholila tragédie Sokola. V kronice odbíjené Sokola Kroměříže čteme slova rozloučení vedoucího reprezentačního družstva odbíjené mužů Jaroslava Černého a sokolové se uchylují do ilegality. Počínají si odvážně a statečně, navazují spojení s partyzánskou skupinou „Zelený kádr“, která měla sídlo ve víkendové chatě obchodníka Josefa Masného z Kroměříže. Jednota zapůjčila stanové vybavení ze sokolských táborů pro činnost partyzánů v Hostýnských horách. A právě toto se stalo později osudné pro dva členy výboru. Pro sestru Josefou Pospíšilovou a bratra Břetislava Poláška. Zběsilost německých „nadlidí“ se stupňovala, zvláště po příjezdu Reinharda Heydricha do Prahy dne 28. 9. 1941.

Ze vzpomínek a rodinné kroniky členky Sokola MUDr. Jarmily Plintovičové, rozené Zapletalové, se dozvídáme další informace. K zatýkání v Kroměříži došlo již 8. 10. 1941 ráno. Její otec Ing. Josef Zapletal byl odveden v sedm hodin ráno do kroměřížské věznice, kde se setkal s ostatními členy výboru - s bratry Jaroslavem Černým, MUDr. Václavem Hradcem, učitelem Janem Zahradníčkem a tajemníkem župy Karlem Vrbasem. Po několika dnech byli přemístěni do Brna, ulice Pod Kaštany a 19. 12. téhož roku převezeni v nákladních vagonech do Osvětimi, s poznámkou RU (návrát nežádoucí, Rückkehr unerwünscht). Neznámý „nádražní zřízenec“ to přišel oznámit k Zapletalům. Zpočátku byli všichni umístěni na bloku 9/3, od února na blok 20. Nové zprávy se rodiny dozvěděly až v lednu 1942. Jako první zesnul dne 15. 1. 1942 bratr Jan Zahradníček na bloku 21 v nemocničním baráku, odkud už nebylo návratu. Další byli bratr MUDr. Václav Hradec (4. 2. 1942), bratr Jaroslav Černý (5. 3. 1942), bratr Ing. Josef Zapletal (20. 4. 1942) a nakonec i bratr Karel Vrbas (23. 6. 1942).

Všechny vdovy a ti, kteří se vrátili z koncentráků, se na pozvání sokolů z Moravské Ostravy zúčastnili v létě 1945 i se sestrou Josefou Pospíšilovou první návštěvy z celé ČSR v Osvětimi. Všichni umučení a popravení zde obdrželi Československý válečný kříž 1939 In Memoriam.

Další členkou Sokola, zapojenou v sokolském odboji a následně zatčenou, byla **Marie Pospíšilová**, rodná sestra náčelnice župy sestry Josefy Pospíšilové. Narodila se o dva roky dříve než Josefa, 23. 3. 1900.

Jako mladá vstoupila 8. 11. 1921 do Sokola v Kroměříži, za dva roky přestoupila do Sokola Rataje (dříve v župě Hanácké) a dle matriky, asi v roce 1934, do Sokola Prostějov. Byla učitelkou v Ratajích.

Za války byla 25. 3. 1943 zatčena a převezena do věznice v Přerově, pak do Brna a odtud transportována do koncentračního tábora v Osvětimi. Důvodem zatčení byla podle kartotéky politických vězňů organizace pomoci sestrám v koncentračních táborech. Jak postupovala východní fronta, byla z Osvětimi přemístěna do Nového Brandenburku, kde pracovala v továrně a podařilo se jí získat adresy lidických žen internovaných v Ravensbrücku. Pomocí německé spolupracovnice se jí podařilo poslat tento seznam do Kroměříže. Lidické ženy neměly žádné příbuzné, kteří by je podporovali, proto naše sokolky, zvláště sestra Marie Kabrnová, zajistily v našem regionu ženy, které těmto lidickým ženám v koncentráku zasílaly balíčky do povolené váhy 2 kg; jednou za měsíc a tajně, anonymně z různých měst. Po skončení války byla sestra Marie Pospíšilová propuštěna dne 28. 5. 1945. Lidické ženy přijely sestře Marii poděkovat s kyticí růží a za svou válečnou činnost obdržela Medaili za zásluhy 1. stupně (zaznamenáno z archivu „Svazu osvobozených politických vězňů“). Marie Pospíšilová byla v padesátých letech ředitelkou základní školy U Sýpek v Kroměříži a na udání byla z funkce odvolána. Tato skromná žena zemřela dne 3. 10. 1977.

Neméně významnými členkami, jak výboru jednoty Sokola Kroměříže a župy Hanácké, cvičitelského sboru, tak i sokolského odboje ve 2. světové válce, byly sestry **Josefa Pospíšilová a Marie Kabrnová**.

Sestra Marie Kabrnová

Sestra **Josefa Pospíšilová** se narodila 15. 3. 1902. Od mládí sportovala, měla ráda turistiku a kulturní památky naší země. V osmnácti letech přechází do členstva Sokola, závodí v lehké atletice, věnuje se veslování a je kapitánkou volejbalového družstva žen, které získává tituly mistryň ČOS v letech 1926 a

1932 a stojí na stupni nejvyšším na Mistrovství všeslovanského přeboru v Jugoslávii. Vede také úspěšné volejbalové družstvo dorostenek. Jako župní náčelnice organizuje sokolské tábory žákyní na Grúni v Beskydech a putovní tábory dorostenek.

V sokolském odboji po roce 1938, kdy Sokol pro svou organizovanost, vlastenectví a odbojovou činnost patřil mezi první pronásledované, organizuje po zabrání Sudet Němci s bratry a sestrami z jednoty pomoc uprchlíkům, snaží se je u nás ubytovat, zajistit oblečení i potraviny. Po okupaci německými vojsky v roce 1939 ve spolupráci se sokoly zajišťuje potravinové a peněžité sbírky vdovám a sirotkům popravených mužů nejen na Kroměřížsku, ale i při spolupráci se sestrou Marií Provazníkovou z ČOS, která zasílala peníze pro Valašsko. Jezdila se sestrou Marií Kabrnovou jednou za měsíc do Vizovic a Valašských Klobouků, aby jim předaly tyto dary. Byla zapojena i do odboje na Valašsku a stala se součástí tajného, sokolského odboje „Jindra“. Byla velmi statečná a silná ve svém přesvědčení, jednou předala vzkaz od četnického vrchního strážmistra Sedláčka paní Ireně Svobodové, aby odešly s dcerou z Kroměříže a ukryly se (podplukovník Svoboda byl tou dobou již za hranicemi). Díky sestře Josefě se paní Svobodová i s dcerou zachránily. Syn Mírek byl ve mlýně u strýce Stratila v Nezamyslicích, kde byl zatčen a později v Malthausenu popraven.

Po zrušení Sokola v roce 1941 je veškerý jeho majetek úředně zabaven a členstvo se snaží uchovat vzácné předměty (knihy, odznaky, prapory, obrazy, věštníky, sošky, aj.) z movitého majetku Sokola, než němečtí vojáci zabrali sokolovnu na Oskole. Sestra Pepča uschovala včas Tyršovu desku, kterou získala náhodou od dělníků, také stany pro partyzány, prapor však musela odevzdat (vrátil se zpět po válce) pod pohrůžkou, že jinak budou bratři z jednoty popraveni. Stuha, věnovaná T. G. Masarykem roku 1929, shořela při požáru mlýna bratra Tuška, mlýnáře z Postoupek. A právě podpisy pod předáním sokolského náradí a stanů vedly k zatčení sestry Pospíšilové a bratra podplukovníka Břetislava Poláška. Byla zatčena 23. 10. 1942 a vláčena po věznicích ve Zlíně, Uherském Hradišti, Brně, v německém Görlitzu a Breslau. Při výsleších byla nelidsky týrána (z lékařské zprávy - po propuštění zjištěn roztržený bubínek a odlomený kousek bederního obratle) a odsouzena k trestu smrti. Po prvním výslechu, kdy nemohla ležet na zádech, ji opatrovala v cele paní Kubičková, zavřená za přechovávání anglických letců na Tesáku. Pomocí odbojové skupiny z Bystřice pod Hostýnem a Holešova se podařilo letce při spolupráci se švédským vyslanectvím dostat zpět do Anglie. Na cele byla také s Rusínkami a naučila se od nich několik lidových písní.

Bratr Břetislav Polášek ve zprávě v kronice válečných let „Z poroby zpátky ke svobodě“ uvádí, že při jednom výslechu vyšetřující gestapák procedí mezi zuby: „... nechápu, zvláštní žena, všechnu vinu bere na sebe... ani zlatým pomníkem se jí nemůže Sokol odměnit.“

Při věznění v Breslau se setkává s bývalým vzdělavatelem, starostou jednoty a župním starostou bratrem Františkem Nedbálkem, rodákem z Těšan, který

dvanáct let, do roku 1937, učil na Gymnáziu v Kroměříži. Ten byl zatčen ostravským gestapem dne 4. 12. 1941 a byl duší sokolského odboje na Hané a na Valašsku (tč. ředitel Reálného gymnázia ve Valašském Meziříčí). Dne 3. 9. 1942 byl odsouzen ve Vratislavi k trestu smrti stětím a po sto dnech odkladu popraven dne 22. 1. 1943. Spoluvězni mu splnili jeho poslední přání a zazpívali jeho oblíbenou píseň „O hřebíčku, zahradnický“, když šel pod gilotinu. Na popravu se čekalo většinou tři měsíce.

Když Němci v polovině února 1945 ustupovali před frontou, hnali vězně v „pochodu smrti“. Během přesunu je zastihlo bombardování, proto celá skupina sestry Pospíšilové musela zalehnout do ledové vody Labe, aby se ukryli. Pochod zakončili v káznici Waldheimu. Až 5. 5. 1945 dostali propustku „Pod ochranou Mezinárodního Červeného kříže“. Strastiplná cesta pěšky do Prahy - Dáblíc skončila asi 28. 5. 1945. Náčelnice ČOS sestra Marie Provazníková nechala sestru Josefu v Praze vyšetřit a s přiměřenou dietou ji po tak dlouhé době strádání v koncentračním táboře ošetřovala. Cesta zpět do Kroměříže byla složitá, ale radostná. Hrozné zážitky zanechaly trvalé zdravotní následky. Její internace trvala dva roky, osm měsíců a pět dnů. Vzpomínky na tyto události ji provázely až do smrti. Později byla vyznamenána Československým válečným křížem a Medailí za zásluhy 2. stupně.

Po návratu domů se sestra Josefa ihned zajímá o obnovu Sokola, na vlastní náklady nechá vyrobit velké skleněné tablo umučených bratrů z jednoty Sokola Kroměříž. Nastupuje na poště, ale již v roce 1948 je jako „nespolehlivá“ přeřazena na jiné pracoviště. Zažívá obrovské zklamání v osvobozené zemi, když v pět hodin ráno jde do práce a kroměřížská milice právě strhává traktorem sochu prezidenta Masaryka na náměstí Legionářů a ta se tříští na kusy. V roce 1948 je vyloučena ze Sokola. Tablo umučených sokolů bylo po zrušení Sokola v roce 1951 uloženo v depozitáři Muzea Kroměříže, a to až do roku 1990.

Druhá ztráta svobody po roce 1948, nové pronásledování sokolů, zákaz Sokola, to vše prožívá sestra Josefa Pospíšilová již podruhé a těžce ji to poznamenává pro celý život. Navždy odešla 30. 1. 1994 a její ostatky jsou uloženy na kroměřížském hřbitově. Kroměřížští sokolové na ni vzpomínají s úctou a láskou a turistický „Chodníček Pepči Pospíšilové“ nám ji každý rok na jaře připomíná.

Dne 22. 6. 2005 uspořádala župa Hanácká a vzdělávací odbor zájezd do Polska. Hlavním důvodem byla návštěva Osvětimi a Březinky, abychom uctili památku popravených v tomto koncentračním táboře. Kytici květů jsme položili v baráku č. 6 u fotografie bratra Václava Hradce a také v Památníku českých vězňů v domě č. 16.

Sestra **Marie Kabrnová** se narodila 6. 11. 1906 v Praze a s bratrem Eduardem vyrůstali v rodině úředníka, ve které se pěstovala turistika a sběratelství. Studovala na gymnáziu, v roce 1930 ukončila Filozofickou fakultu UK, obor dějepis, zeměpis, později si aprobaci rozšířila o jazyk český. Vyučovala na Reálném gymnáziu v Praze, od roku 1932 na Měšťanské škole v Novém Hrádku na Moravě, Trutnově a v Teplicích - Šenově. V letech 1937 - 1948 pak na Masarykově reálném gymnáziu v Kroměříži.

Od dětských let byla členkou Sokola Pražského, cvičila na šesti sletech, poprvé roku 1920, naposledy na XII. všesokolském sletu v Praze ve skladbě VG (ve svých 88 letech). V roce 1924 cvičila také na sokolském sletu v Amsterdamu. V jednotě Sokola Kroměříž působila od roku 1937 jako cvičitelka, od roku 1938 jako náčelnice žákyní v jednotě i župě Hanácké.

Když se Sokol uchýlil v roce 1941 do ilegality, projevilo se její vlastenectví a velká odvaha. Po boku sestry Josefy Pospíšilové zajišťovala potravinovou a peněžitou pomoc nejen sokolským, ale všem postiženým rodinám ve městě, okolí, na Hané a na Valašsku. Byla sledována gestapem, ale svou nenápadností, bystrostí a bezmeznou odvahou unikala jejich pozornosti. Možná v tom hrálo roli i její přeložení v roce 1940 do Frenštátu pod Radhoštěm. Sestra Marie Kabrnová organizovala zasílání balíčků lidickým ženám v koncentračních táborech na základě seznamů zaslanych sestrou Marií Pospíšilovou.

A pak přišel rok 1945, kdy Sokol znovu začínal obnovovat jednotu, ale zároveň spěje ke svému konci. Ředitel Hilgartner ve své „Výroční zprávě Benešova gymnázia v Kroměříži“ z let 1946 - 1947 hodnotí profesorku Kabrnovou jako oddanou pracovníci ve škole i v Sokole. Po radostné přípravě

XI. všesokolského sletu v roce 1948 v Praze přichází zklamání z nové organizace Sjednocené tělovýchovy a zániku Sokola roku 1951. Sestra Kabrnová již 14. 10. 1948 prohlásí: „To již není Sokol“. Bolestně a těžce se jí dotkne vyloučení sestry Josefy Pospíšilové ze Sokola. Ve své zprávě výboru jednoty píše: „Pracovala jsem v Sokole vždy s velkou láskou, a proto neodcházím lehko. Ale dříve, než nad mým rozhodnutím vyřkne někdo slovo reakce, ať se zamyslí nad tím, znamená-li snaha o sokolskou mravní výši zpátečnictví nebo pokrok.“ Nadšená sokolka odchází ze Sokola jako druhá. Bylo moc málo času na to, aby se jí dostalo řádného ocenění za její protinacistickou činnost. A scházela již také vůle ze strany veřejné správy. V letech 1949 - 54 byla přeřazena na Základní osmiletou školu v Hulíně, následně se v letech 1954 - 62 vrátila do Kroměříže na Jedenáctiletou střední školu.

Zájmy sestry Kabrnové byly všestranné. Milovala poezii, literaturu, přírodu a lidové písně. Její vášnivou zálibou bylo cestování. Jako členka krajské i okresní vlastivědné komise připravovala pro učitele poznávací zájezdy po celé naší vlasti. Dělal průvodkyni v Čedoku a také v kroměřížském zámku. Často ji navštěvoval její synovec Eduard. Nejen po celý život, ale hlavně v důchodu, žila velmi skromně, aby mohla cestovat. Sama navštívila více než 70 zemí světa, např. Indii, Vietnam, Izrael, Čínu.

Po sametové revoluci se v roce 1990 stala iniciátorkou a vedoucí Věrné gardy, jako členka vzdělávacího odboru se pečlivě připravovala na schůzky se členy gardy, aby je seznámila s bohatou historií a Tyršovými myšlenkami. Měla radost, že si může ještě zacvičit skladbu na XII. všesokolském sletu, a v Praze patřila mezi nejstarší cvičenky. Po sletu se pravidelně scházela se skupinou necvičících členů Věrné gardy a vedla si o tom pečlivě záznamy. Cvičící členy převzala sestra Dagmar Šebestíková.

Před odletem sestry Marie Kabrnové do Egypta připravily členky VG slavnostní oslavu jejich 90. narozenin. Byla překvapená a šťastná. Moc se těšila na cestu po Nilu se svou sokolskou přítelkyní z turistiky, sestrou Marií Kropáčkovou. Avšak tato její třetí cesta do Egypta skončila tragicky, při havárii lodi 14. 11. 1996 sestra Marie zemřela. Rozloučení se konalo v kruhu rodiny,

za účasti delegace naší jednoty, zástupce župy Plzeňské a zástupce gymnázia v Kroměříži v plzeňském krematoriu dne 3. 1. 1997. Vzpomínkové akce uspořádala jak jednota Sokola Kroměříž, tak i gymnázium v Kroměříži. Česká obec sokolská udělila dne 9. 3. 1998 sestře Marii Kabrnové Pamětní medaili za věrnost In Memoriam jako uznání za obětavou činnost ve prospěch sokolského hnutí.

Je velmi těžké se vracet i dnes do této kruté minulosti, jenže i současná doba ve světě nám nastavuje zrcadlo, jak je snadné ztratit svobodu a dokonce i život. Sestra Marie Kabrnová ho neváhala riskovat i pro druhé, proto ocenění jejich zásluh „In Memoriam“ na úrovni města Kroměříže by bylo významnou připomínkou k výročí konce 2. světové války a 150 let sokolského odboje.

Zdeňka Seidlová

Použitá literatura:

Válka ve vzpomínkách: sborník sestavený ze vzpomínek občanů Kroměřížska.

Kroměříž: Knihovna Kroměřížska: Muzeum Kroměřížska: Moravský zemský archiv - Státní archiv Kroměříž, 2015. 103 s. ISBN 978-80-86759-07-4.

T.J. Sokol Kroměříž a „Den sokolstva“

V naší jednotě jsme uctili památku sokolských činovníků zatčených gestapem dne 8. 10. 1941 v celém Protektorátě a nejen jich, ale vzpomněli jsme stovky dalších bratrů a sester zatčených za odbojovou činnost v době německé okupace. Jen málo se jich vrátilo do svobodné vlasti.

Přímo 8. 10. jsme zanesli věneček k pamětní desce umučeného bratra Antonína Rozsypala, zakladatele Kudlovské doliny. Následnou cestu na Budačinu jsme absolvovali potěti, stává se tedy tradicí.

Věříme, že hezká tradice se vytvoří i z besedy, velmi dobře připravené sestrou vzdělatelkou Jitkou Buriánovou. Uskutečnila se ve středu 15. 10. 2014 v kroměřížském Sokolském domě. Pozváni byli všichni sokolové, nejen členové Věrné gardy. Ale přece jen pamětníci okupace měli v zajímavé besedě nejvíce co říci. Mezi pozvanými byla i sestra Marta Piherová, vnučka náčelníka župy Hanácké a známého kroměřížského spisovatele Miloše Živného. Úryvek z jeho knihy „Květy sokolských vzpomínek z pohnutých dob“ poutavě přednesl Evžen Petřík, nadšený znalec historie a vedoucí nám už blízkých Biskupských manů. Připomněl nám, že sokolové hráli vedoucí úlohu při vzniku legií v době světové války, a to svou ukázněností, odvahou, vlastenectvím, a že je vysoce cenil i prezident T. G. Masaryk. Bratr Petřík přišel v uniformě ruského legionáře, což bylo velmi působivé.

Také nás potěšilo, že odpoledne s námi strávil i bratr starosta Ing. Petr Vrana a že jsme si nakonec společně připili na zdar Sokola a samozřejmě na uctění památky nesmrtelných hrdinů odboje. Těch popravených a umučených z Kroměříže bylo 28. Dalších 36 uvězněných se sice po válce vrátilo, mnozí z nich ale trvale nesli následky nelidského mučení. Chtělo by se věřit, že hrůzy koncentráků a vyhlazovacích táborů se už nemohou opakovat, ale události ve světě nám tu krásnou a možná naivní víru silně narušují.

Budou lidé někdy skutečnými přáteli a bratry?

Olga Vavřková

Poslední návštěva bratra Kozlíka v Kroměříži

Je mezi námi řada lidí, kteří ho znali mnohem lépe, za všechny jmenujme sestru Zdeňku Seidlovou, ale právě ona mi přenechala tu velkou čest, totiž napsat o bratru Kozlíkovi. Tak tedy prostě, ze srdce.

Začnu jeho předposlední návštěvou v roce 2005, kdy jednota i župa slavily výročí vzniku Sokola. V sále Sokolského domu se konala velká, vpravdě bratrská sešlost a bratr Jaroslav, od roku 1997 čestný člen Sokola Kroměříž, zářil. Převzal vyznamenání, řečnil, zpíval, byl nádherně šťastný a neuvěřitelně mladý. A léta šla ...

Poslední návštěva - rok 2008. Turnaj bratra Jaroslava Kozlíka v odbíjené. Byla jsem pozvána na slavnostní večeři s bratrem Kozlíkem a jeho sympatickou paní dcerou. Velká čest pro mne, vždyť večeře se zúčastnili mnohem zasloužilejší členové Sokola Kroměříž v čele s bratrem starostou Oldřichem Mohylou. Možná právě proto, že jsem bratru Kozlíkovi nebyla tak moc známá, začali jsme si povídat a on mi překrásně vyprávěl o své velké studentské lásce – dívence z Bařic. Chtěli se dokonce vzít, proč k tomu nedošlo, to se už buď nepamatuji, nebo spíš mi to bratr Kozlík nedovyprávěl (přišla nová témata „na přetřes“).

Byl to na dojmy a city nesmírně bohatý večer.

To bylo v pátek. V sobotu se konal „Turnaj bratra Jaroslava Kozlíka“ na hřišti ZŠ Zachar. Nádherné počasí lákalo nejen ke hře, ale i k procházce městem. Sympatický řidič, paní dcera a já jsme doprovázeli přemilého hosta městem. Prošli jsme Riegrovým náměstím, kolem kostela Panny Marie na Velké náměstí. Po celou cestu bratr Kozlík přímo „perlil“, o jednotlivých domech a místech si pamatoval neuvěřitelně mnoho. Ale pak přece jen přišla únava – bylo i značné vedro. Bratr Jaroslav se usadil na lavičku u kašny, zůstal s ním pan šofér a my s paní dcerou jsme „oběhly“ nádvoří zámku, kostel Sv. Mořice, kostel Sv. Jana Křtitele a Jánskou ulici, aby alespoň letem viděla to nejznámější a nejhezčí z Kroměříže. Pak jsme nasedli do auta a v pohodě dojeli na zacharské hřiště. Bratr Kozlík zahájil bohatě obsazený turnaj a krásně pohovořil o sportovní cti, zvlášť té sokolské. Nezapomenutelný zážitek pro všechny! Věřím, že bratr Kozlík byl šťasten. A všichni přítomní byli šťastni jeho přítomností, tím, že jsme měli mezi sebou vynikajícího odbíjenkáře slavné meziválečné éry kroměřížského Sokola. A bratr Kozlík viděl a věděl, že jsme na něho a jeho druhy v kroměřížském Sokole nezapomněli.

Bylo po sobotním poledni, turnaj byl ještě v plném proudu, když se s námi bratr Jaroslav rozloučil. Přece jen únava, i když krásná, se silně hlásila a cesta do Prahy je daleká. Stále ho vidím za sklem auta, ze kterého nám mával...

Tušil či netušil, že je v Kroměříži naposledy? Těžko říci – spíše to první. Ale pro všechny, a doufám, že především pro něho, to byl nezapomenutelný zážitek.

Vzkaz tam nahoru do sokolského nebe:

„Vážený, milý bratře Jaroslave Kozlíku, zasloužilý člene Sokola Kroměříž! Byl jsi vynikajícím pedagogem, vědeckým pracovníkem, sportovcem, především odbíjenkářem, a hlavně - byl jsi dobrým, ušlechtilým člověkem! A zvláště při Memoriálu nesoucím Tvé jméno se k nám nádherně vracíš! Nezapomeneme!!!“

Olga Vaverková

K odhalení pamětní desky profesorovi Jiřímu Novákovi dne 30. 11. 2012

Je nám velkou ctí, že tělocvičná jednota Sokola Kroměříž byla u této významné kulturní akce města. Profesor Novák byl našim příznivcem, vždy nám radil a pomohl při propagačních záležitostech akcí jednoty, když Sokol po roce 1990 začínal na poli neoraném.

V minulosti, v dobách historických, stáli v řadách Sokola literáti, umělci, i divadelníci. Byla to prestižní záležitost. A díky našim občanům, kteří padesát let uchovávali tyto materiály, artefakty ve svých knihovnách a ještě dnes nám je nosí do archivu Sokola, se dozvídáme, že v Kroměříži to byli výtvarníci František Vrobel a Karel Minář, jejichž dva plakáty velkého formátu k X. všesokolskému sletu v Praze v roce 1938 máme v našem archivu.

Dále to byl profesor Oldřich Zezula a Jan Jílek, výtvarníci na gymnáziu, z literátů to byl Svatopluk Čech a Alois Jirásek, kteří se stali čestnými členy naší jednoty, a František Kožík (otec známého spisovatele), který se podílel přímo na organizaci akcí v jednotě a byl členem výboru v té době. Také pamětní desku Miroslava Tyrše na Velkém náměstí, která byla odhalena v roce 1932, navrhl absolvent sochařské školy v Hořovicích Sylvestr Harna z Kroměříže. Všichni tito umělci byli členy Sokola.

Profesor Jiří Novák byl našim mecenášem, vytvořil sokolský emblém na titulní stranu našich sborníků. Navrhl také plakáty pro župní slet a propagační pohlednici na akci našich sokolských šermířů „Dobývání Kroměříže Švédy“. Akce se konala na Sněmovním náměstí před zámek v roce 1994.

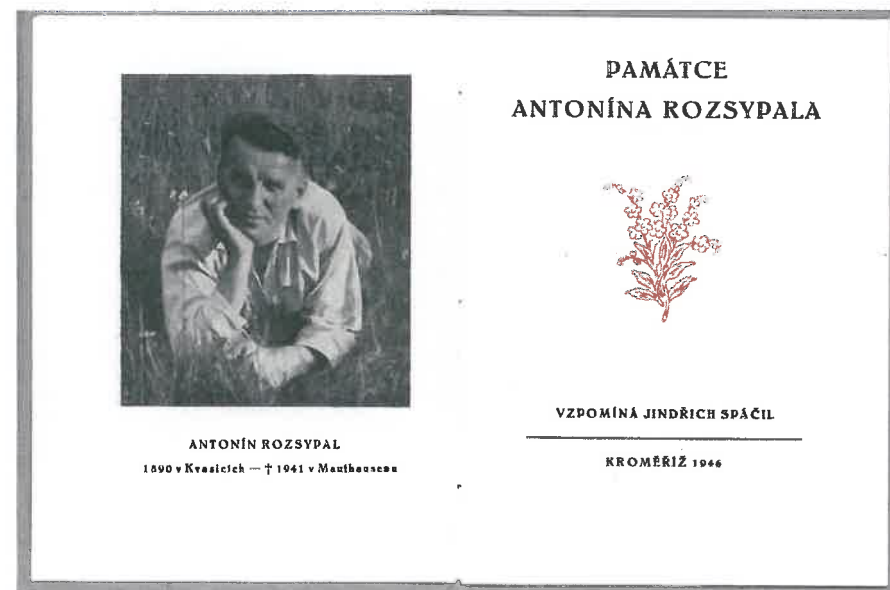
Jsme vděční profesorovi Novákovi, stejně tak i jeho paní Zdeně, která byla členkou Sokola do nedávné doby, v mládí cvičitelkou žákyň a vedoucí na sokolském táboře v Lukově. Budeme na oba vždy s vděčností vzpomínat.

Zdeňka Seidlová

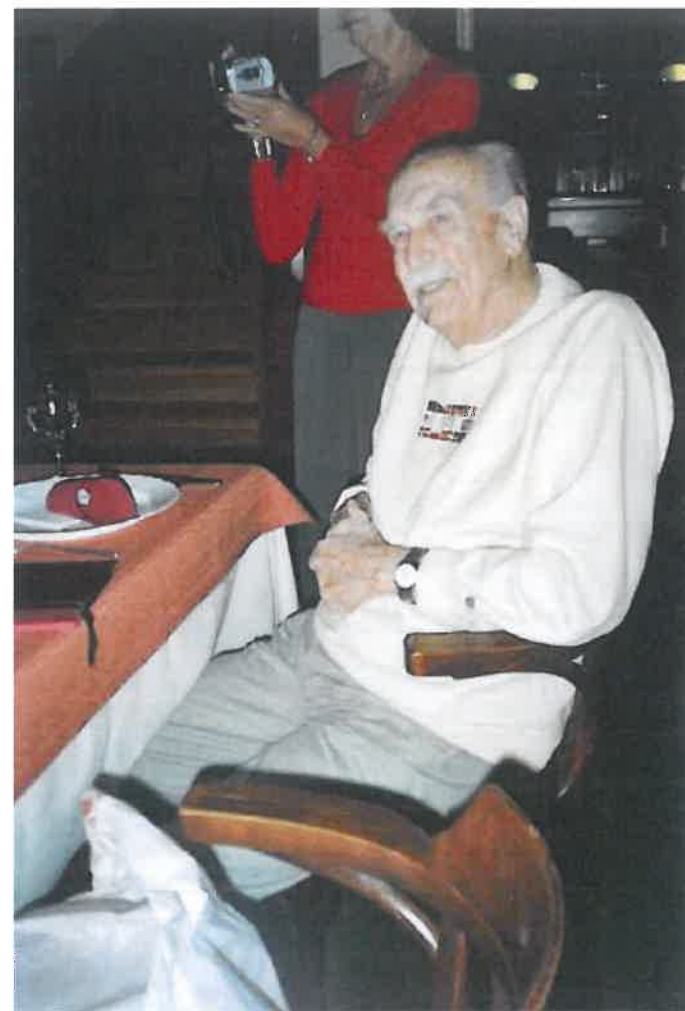

Výstava sborníků Sokola Kroměřížského ústředí

Den sokolstva 8. 10. 2015

Poslední návštěva bratra Kozlíka v Kroměříži

Činnost Věrné gardy T.J. Sokol Kroměříž v období let 2011 – 2015

Výlet na Brdo

Cvičení v Kostelanech

Výlet do Kostelan

Pietní akce

Den dětí

Máme radost z pohybu

Sokolské rozhledny - Brdo

Ocenění osobností v jednotě Sokola Kroměříž

Mgr. Dana
Klárová

Vlasta Hanáková

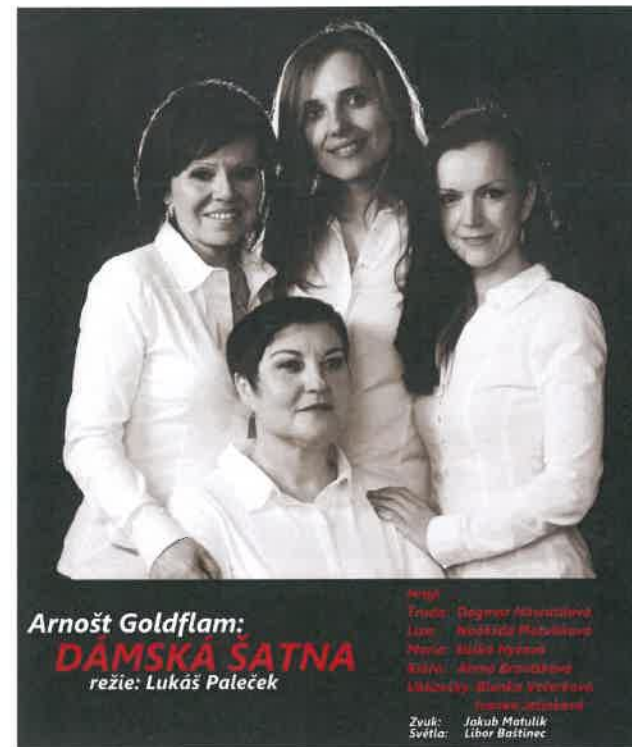
Jarmila Kozáková

Prodaná nevěsta přijela i do Kroměříže

Obnovený sokolský divadelní spolek DÁMSKÁ ŠATNA

Mokré slety

KST Swing

KST Swing

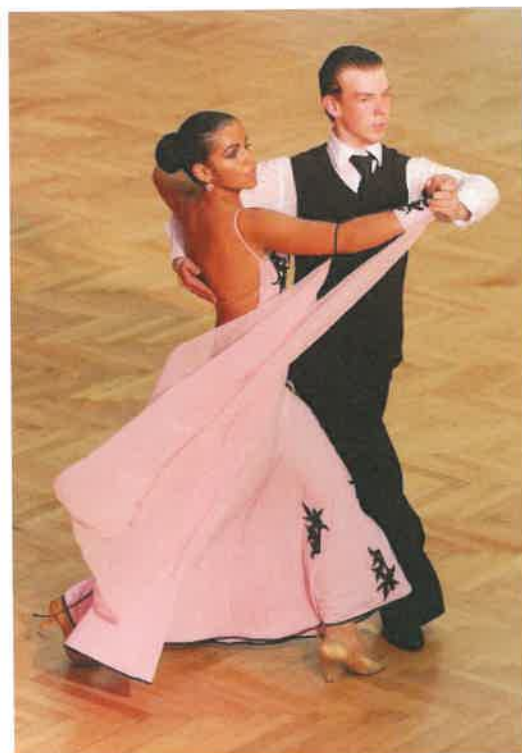

Juniofi 2013

Danceshow 2013

KTF 2010

Volejbal děti

Turnaj Kroměříž – květen 2014

Turnaj Kroměříž – květen 2015

Ukončení sezóny – červen 2015

Oprava Sokolského domu 2015

Činnost Věrné gardy od znovuoobnovení Sokola v roce 1990 je nepřetržitá až do současnosti. Podrobně bylo o VG psáno v almanachu v roce 2010. Navazujeme proto zmínkou o činnosti v letech 2011 až 2015.

V roce 2011 už začaly nácviky skladeb pro XV. všesokolský slet v Praze, který se konal v roce 2012 na stadionu Synot TIP Aréna v Praze 10. Z naší jednoty jediná Věrná garda nacvičila sletovou skladbu „Jen pro ten dnešní den“ pod vedením cvičitelky sestry Dany Klárové. Cvičilo celkem dvacet cvičenců a cvičenek. Skladba byla zacvičena nejen v Praze, ale také na župních sletech v Brně, Uherském Brodě, ve Vsetíně a v Bystřici pod Hostýnem.

Náklady sedmidenního pobytu v Praze si kromě dopravy hradili účastníci sami. Brzy po sletu byla zahájena další nácviková. Sestra Dana Klárová s cvičenci a cvičenkami gardy nacvičila skladbu „Waldemariána“. V roce 2013 byla poprvé předvedena na velkém setkání sokolů v Roudnici nad Labem za velmi nepříznivého počasí. Sokolové vydrželi a zdraví se vrátili s nezapomenutelnými zážitky. Díky vám všem!

Skladba byla předvedena ještě několikrát na sokolských slavnostech v okolních jednotách (v Kostelanech a Uherském Brodě), v září roku 2014 ještě na Dnu seniorů v areálu Floria Kroměříž a tamtéž v rámci vánočních trhů.

Na sokolské akademii při oslavách 115. výročí Sokolské župy Hanácké vystoupila VG se skladbou „Ta naše písnička česká“.

Pohybové aktivitě se věnovali po celé období i ostatní členové VG – zařadili do programu svých besed zdravotní cvičení s cvičitelkou sestrou Martou Vystrčilovou. VG úspěšně spolupracovala i se členy menších jednot, kteří se pravidelně všech setkání i nácviků skladeb účastnili (T.J. Postoupky a T.J. Kostelany).

Senioři stále vypomáhají organizačně při všech sokolských každoročně se opakujících akcích (Dětské šibřinky, Běh naděje, Sokolení, Mikulášská besídka či volejbalový turnaj - Memoriál bratra Jaroslava Kozlíka a nově Dětský den). Rovněž při nepravidelných akcích byla VG vždy při tom.

Při vzpomínkových akcích u sochy prezidenta T. G. Masaryka (dny 7. 3., 14. 9., 28. 10.) nastoupila vždy krojovaná čestná stráž. Tyto akce jsou veřejností málo navštěvovány, účastníky jsou převážně sokolové. Zástupci Sokola také zajistili na setkáních ke vzniku ČSR (23. 10.) velmi hodnotné proslovy (bratr O. Mohyla, bratr J. Vrana).

Do roku 2014 pracovala VG rozdělená na dvě skupiny. Ovšem seniorů s pokročilým věkem ubývalo, proto byly skupiny spojeny a od 1. 1. 2014 se stala vedoucí VG sestra Milada Bartlová.

I nadále obětavě pracuje sestra Olga Vaverková, vede kroniku jednoty, aktualizuje sokolské zprávy ve všech vývěškách ve městě a ve spolupráci se sestrou Dagmar Šebestíkovou předává seniorům nad 70 let věku blahopřání.

Naše členka sestra Dana Večerková pořádala několik vycházek a výletů do přírody. Akce byly úspěšné, a proto hodlá v jejich pořádání pokračovat a prohlubovat jejich náplň.

Věříme, že Věrná garda i nadále zůstane aktivní, doplní se o další členky a členy, určitě bude pokračovat v nácviu nových skladeb na slety a sokolské slavnosti.

Za všechnu činnost, kterou prováděla VG dobrovolně a s láskou k Sokolu, jí patří velké díky.

Milada Bartlová, Jarmila Kozáková

Ocenění osobností v jednotě Sokola Kroměříž

Při zahájení cvičebního roku proběhlo dne 27. 8. 2014 ocenění osobností naší jednoty v Sokolském domě. Atmosféra byla slavnostní, za účasti zástupců města Kroměříže Mgr. Daniely Hebnarové, starostky města, MUDr. Jarmily Číhalové, Mgr. Jiřího Pánka a bratra Ing. Petra Vranského, starosty jednoty T.J. Sokol Kroměříž. Vzácným hostem byl bratr Jan Přidal, bývalý starosta župy Prostějovské a vzdělavatel ČOS.

V krátkém programu zacvičila Věrná garda skladbu „Ta naše písnička česká“ a ve druhé části skladbu „Waldemariána“. Sestra Olga Vavrková přednesla báseň ze sbírky „Sokolské sonety“ od bratra Jana Přidala. Přestávku vyplnil harmonikář bratr Antonín Brada a celý pořad moderovala sestra Zdeňka Seidlová.

K slavnostní náladě přispělo ocenění Pamětní medailí města Kroměříže členkami Věrné gardy v naší jednotě paní starostkou města Kroměříže. Konkrétně sestře Jarmile Kozákové za dlouholetou činnost cvičitelky a jednatelky T.J. Sokol Kroměříž a Sokolské župy Hanácké při příležitosti významného životního jubilea, sestře Jaroslavě Novákové za dlouhodobou činnost trenérky stolního tenisu dětí a mládeže a reprezentaci T.J. Sokol Kroměříž při soutěžích ve stolním tenisu a při příležitosti významného životního jubilea, sestře Daně Klárové za dlouholetou činnost cvičitelky a vedoucí odboru sportu v T.J. Sokol Kroměříž a župě Hanácké, při příležitosti významného životního jubilea a sestře Vlastě Hanákové za organizační činnost pro T.J. Sokol Kroměříž za věrnost sokolským myšlenkám, při příležitosti významného životního jubilea.

V prosinci 2014 na zasedání Sokolské župy Hanácké byly předány bronzové medaile ČOS sestře Vlastě Hanákové ze Sokola Kroměříž, sestře Dagmar Pařilové ze Sokola Holešova a sestrám Mileně Petříkové a Ludmile Růžičkové ze Sokola Bystřice pod Hostýnem.

Na zasedání výboru ČOS v Praze dne 25. 4. 2015 proběhlo slavnostní předání vyznamenání navrženým členům naší jednoty a župy Hanácké. Stříbrnou medailí ČOS za dlouhodobou činnost pro Sokol převzaly sestry Dana Klárová, vedoucí odboru sportu jednoty Sokol Kroměříž i župy Hanácké a Jarmila Kozáková, dlouholetá vedoucí Věrné gardy.

Zlatá medaile ČOS byla předána bratru Vlastimilu Tupému ze Sokola Třebětice za jeho dlouhodobou, obětavou činnost pro Sokol a šíření sokolských myšlenek. Vyznamenání předala starostka České obce sokolské sestra Hana Moučková a vzdělavatel ČOS bratr Zdeněk Mička.

Dne 21. 9. 2013 při představení „Prodané nevěsty“ starostka ČOS sestra Hana Moučková předala Stříbrnou medaili ČOS bratru Oldřichu Mohylovi za dlouholetou činnost v Sokole v roli starosty jednoty a Sokolské župy Hanácké.

Při této příležitosti převzal bratr Mohyla také Pamětní medaili města Kroměříže z rukou radní města Kroměříže MUDr. Jarmily Číhalové.

Jistě stojí zato si připomenout, že bratr Pavel Dočkal získal 29. 5. 2013 „Pamětní list trenérovi oddílu boxu T.J. Sokol Kroměříž“ u příležitosti vyhodnocení VIII. ročníku ankety „Nejúspěšnější mladý sportovec, kolektiv a trenér města Kroměříže“ za rok 2012. Podepsán byl starostkou města Mgr. Danielou Hebnarovou a předsedou sportovní komise Rady města Kroměříže Karlem Holíkem. Bratr Pavel Dočkal získal z rukou starostky také Pamětní medaili města Kroměříže jako zasloužilý trenér T.J. Sokol Kroměříž. Blahopřejeme k získání ocenění a přejeme do další práce pro Sokol hodně sil, elánu a pěkné chvíle mezi sokoly.

Zdeňka Seidlová

Sokol a divadlo

Společenská a kulturní činnost byla neodmyslitelnou součástí Sokola Kroměříž hned od jeho založení v roce 1865, i když po počátečním nadšení byla tato činnost limitována nedostatkem vlastní budovy. Teprve v roce 1884 Sokol „znovu rozepjal křídla“ zásluhou nového starosty bratra Karla Kozánka a bratra Hugo Zimka ¹⁾. Pořádaly se výlety s veřejným cvičením a v kavárně Slavia na Fürstenberkově náměstí (dnes Masarykovo) a také pravidelné sokolské „Jour-fixy“, tedy besedy s bohatým kulturním programem. V říjnu 1885 zde Sokol sehrál patrně první divadelní představení – jednoaktovku Františka Nedoluhy „Svatováclavský dar pro Ústřední matici školskou“ i s živým obrazem „Lkající české rodiny kolem svatého Václava“. Dotyčný nájemce kavárny Nedoluha byl nadšený sokol i ochotník a dokonce autor několika dalších dramatických lidových her. V kavárně vybudoval malé jevištěátko, které ochotně a bezplatně poskytoval pro představení a sám si také rád zahrál.

V Mrůzkově kavárně ve Vodní ulici pořádal Sokol zábavy, zpestřené sólovými výstupy a jednoaktovkami. Vystupovali zde i sokolští tamburaši pod vedením profesora Fritze (1905) a Sokol zde dokonce sehrál v roce 1907 žertovnou jednoaktovou operu „Laciná zábava v lázních“. Trvalé sídlo a vlastní dům získal Sokol v roce 1907 zakoupením měšťanské stělnice. Mohl se proto věnovat společenské a kulturní činnosti v daleko větší míře. Je ustaven samostatný divadelní odbor, v němž účinkují zkušení ochotníci O. Porázek, R. Zavadil, F. Nedoluha a F. Brůžek, který také většinu představení režíroval. Mimo divadelních představení pořádali členové divadelního odboru v roce 1909 pravidelná pohádková odpoledne pro děti. Pohádky vyprávěli s doprovodem světelných obrazů. Dobrý výběr divadelních kusů a dobré provedení se těšili přízni obecnosti, jak vyplývá z dobového tisku. Do prvních let samostatné republiky vykročil Sokol první a neaktivnější - bohužel ne příliš šťastně. V noci z 21. na 22. 10. 1919 vyhořela budova Sokolského domu v Oskole a Sokol byl opět bez přístřeší až do roku 1929, kdy zakoupil budovu bývalé německé Concordie, v níž provozoval kino. Mezitím využíval spolek budovu Nadsklepí, kde mu však Spolek ochotnického divadla jako nájemce povolil pouze tři představení v roce. Když upravil sál svého kina pro činnost sokolských ochotníků, byl na Nadsklepí nezávislý. Bohužel kino vynášelo, ale divadlo nikoliv. Ještě v Nadsklepí hráli sokolové většinou jednoaktovky, někdy s doprovodem vojenské hudby. V letech 1921 a 1922 sehrál Spolek ochotnického divadla na žádost Sokola dvě představení. Jedno k oslavě Aloise Jiráska a druhé v předvečer Sokolského dne, přičemž výnos z obou představení byl věnován na vybudování sokolské tělocvičny.

Koncem dvacátých let už Sokol hrál samostatně, avšak bez pomoci několika zkušených členů Spolku ochotnického divadla se neobešel. S Milíčem spoluúčinkoval v „Euripidových bakchantkách“, kde hostovali E. Kohout a R. Tůma z Národního divadla. V listopadu 1927, když Sokolská župa Hanácká pořádala tzv. župní divadelní představení, sehrál Sokol v režii L. Švagery hru

Františka Sokola - Tůmy "Soucit". Obraz ze života moravských Valachů, kde vypomáhali ochotníci ze Spolku. Z dobových materiálů vyplývá, že svá představení hráli také sokolští ochotníci z Kvasic a z Němčic nad Hanou. V třicátých letech již Sokol provozoval divadelní činnost soustavně a intenzivně. Došlo však k podstatné repertoárové změně, fenoménem se stala opereta. V novém divadelním sále kina Slávie zahájili činnost 14. 4. 1928 operetou "Kvítek Havaje", pokaždé beznadějně vyprodanou. Amatérský sokolský orchestr sestavil a řídil v letech 1932-1934 bratr Antonín Procházka a po něm bratr Jan Kaňa, oba nadšení propagátoři a pěstitelé operetního žánru, který prosazovali i ve Spolku ochotnického divadla.¹ Tak vypukl nekonečný seriál operetek, který doslova zaplavil město a stal se terčem některých kritiků i z řad sokolských ochotníků. Ovšem *Pecunia non olet* ... Divadelní představení nevynášela, operety však hojně.

Sokolu ke cti slouží, že v této době uváděl i hodnotné inscenace a snažil se o kulturní osvětu diváků. V letech 1926 – 1932 pořádala Sokolská župa Hanácká ve spolupráci se Spolkem ochotnického divadla divadelní kurzy, kde přednášeli přední profesionální umělci a odborníci.

Společným rysem hodnotných inscenací byla účast předních členů Národního divadla Praha, kteří pohostinsky vystupovali zpravidla v titulních rolích, např. Václav Vydra v Alžbětě Browninové, Jarmila Kurandová v Langrově hře Velbloud uchem jehly, apod. Někdy byl pozván k vystoupení celý soubor Národního divadla, např. hra Tanec smrti od Alana Strindberga.

Labutí písní se stalo poslední sokolské představení v listopadu 1940 k 75. výročí založení Sokola " Král Václav IV." v titulní roli se Zdeňkem Štěpánkem.

Sokol se vedle činohry a zpěvohry věnoval i loutkovému divadlu. Od roku 1924 se hrálo na starém jevištiátku v Komenského škole. Předsedou loutkářů byl bratr Cyril Gardavský a od roku 1929 bratr Bohumil Kochaniček. Soubor měl patnáct členů a rozešel se v roce 1930. Ale už koncem roku 1931 se ustavil nový soubor s jednadvaceti členy a činnost zahájil představením v lednu 1932 pod vedením neobyčejně obětavého Leopolda Švagery. Odbor byl aktivní až do roku 1937, kdy musel prostory ve škole vyklidit. Po dlouhém hledání našel ideální prostor na moderním jevišti v sále sokolského kina Slávie. V té době měl 40 členů včetně techniků, pořídili nové loutky a dekorace, avšak hned po prvním představení 1. 4. 1941 byla činnost Sokola okupanty zastavena a tím vše sokolské skončilo.

Po osvobození se hned v říjnu 1945 z popudu starosty Sokola bratra Vaňka konala ustavující schůze, kterou svolal učitel František Švec. A situace se opakovala. Bez peněz, ale za velkého nadšení a úsilí členů je do konce roku vybudována jevištní konstrukce, opatřeny loutky, kulisy, kostýmy, instalováno osvětlení a ozvučení, plus kabina pro recitátory. Je to výsledek usilovné práce elektrikáře Otty Vlasáka, dále Antonína Conka i Jaroslava Ševčíka.

¹ Zdeněk Lajkep "Dějiny ochotnického divadla v Kroměříži 1865-1945"

Nato byla obnovena hra z roku 1941 "Kaštánek se učí čarovat" za režie bratra Františka Šťahela a slavnostní premiéra pro dospělé se konala 26. 3. 1946 i s předeherou z pera Jindřicha Spáčila. Činnost se zdárně rozvíjela až do roku 1950, i když byly (ostatně jako vždy) problémy s prostory. Sokol poskytoval sál na dva dny v týdnu na zkoušky a nedělní odpoledne k představení pro děti. Jinak dával přednost kinu, které vynášelo, v zimních měsících (nejvhodnější sezóna pro loutkaře) se konaly šibřinky, plesy apod. Přesto sokolské loutkové divadlo svoji pravidelnou činností a vysokou úrovní mělo dobrý zvuk a ve městě se stalo uznávanou kulturní, společenskou i uměleckou autoritou.² V roce 1948 se soubor se svými exponáty zúčastnil celostátní výstavy 100 let českého národního života a bratrem MUDr. Jarošem byl natočen krátký film "Loutky a loutkaři". V letech 1950 a 1951 v důsledku společensko - politických změn nastala členům souboru kritická doba, kdy řada z nich se v důsledku více či méně nucené angažovanosti (schůze, školení, brigády) práci v souboru nemohla věnovat. Situace se zlepšila až po roce 1952. Do souboru se vrátili bratři L. Janoušek, O. Šerý a L. Švarc. V září došlo ke sjednocení tělovýchovy a přičlenění Sokola i s loutkaři k nové tělovýchovné organizaci Slavoj a loutkaři se přejmenovali na Říši loutek. Soubor odehrál 10 her v 28 představeních, které navštívilo 7 474 diváků.

V letech 1953 – 1954 probíhalo jednání o připojení k závodnímu klubu PAL Magneton, ten však neměl o loutkaře zájem. Správa kin se zase pokusila soubor vystřadit, aby mohla promítat v kině Svět nepřetržitě. Počet představení postupně klesal až do roku 1959, kdy se hrálo naposledy. Orgány města i kraje slibovaly nové přístřeší v plánovaném Domě kultury, ale do výstavby bylo ještě daleko. V letech 1965 - 1968 došlo k pokusům o obnovení činnosti Sokola, avšak okupace v srpnu 1968 tyto plány na dlouhá léta zmařila. Po tzv. Sametové revoluci došlo ke znovuvzkříšení sokolských jednot i žup a nastal tvrdý zápas o navrácení sokolského majetku v rámci restitucí. Díky nezměrnému úsilí a zejména právnické erudici nového starosty jednoty i župy bratra JUDr. Ing. Oldřicha Mohyly získala T.J. Sokol Kroměříž a také župa své sídlo v obnoveném Sokolském domě (bývalé kino Svět). I když se ihned započalo s nezbytnými stavebními úpravami, trvaly vzhledem k finančním možnostem řadu let a ukončeny (i neukončeny) byly kolaudací dne 7. 12. 1999.

Kulturně - společenská činnost se však rozvíjela "za pochodu". Ať to byly akce vlastní (šibřinky, Mikulášské besídky, oslavy výročí Sokola, výročí T. G. M.) nebo svěřeně (Běh Terryho Foxe či oslavy výročí Říšského sněmu). Činnost zahájil i loutkářský odbor pod vedením zkušené ochotnické herečky a autorky sestry Věry Hejhalové, nacvičovaly se pohádky či recitace pod vedením sestry Libuše Ševčíkové, které vypomáhaly členky Věrné gardy v čele se sestrou Ratůznou. Loutkové pohádky, které autorsky zpracovala sestra Věra Hejhalová s přispěním paní Mášové z Knihovny Kroměřížska, se zpravidla hrály pro děti v nedělní odpoledne a měly již svou tradici.

² Zdeněk Lajkep "Posledních padesát let kroměřížského ochotnického divadla 1945-1995"

Sestra Libuše Ševčíková nacvičila s malými divadelníky hry Meluzína od Františka Kožíka a hráli ji po okolních sokolských jednotách v Bystřici pod Hostýnem, Zborovicích a Kvasicích. V říjnu 1997 uvedla se svým souborem hru „Matka Země“ a v prosinci její odrostlejší odchovanci se hráli pod vedením bratra Mgr. Fránka hru „Zahrada vil“.

V květnu roku 1999 byla sokolská jednota spolupořadatelem a hostitelem okresní přehlídky dětských divadelních souborů. Vzorná příprava a perfektní organizační zajištění byly oceněny předsedou Rady amatérské umělecké činnosti panem J. Olišarem. Tyto přehlídky se pak konaly každoročně na jevišti Sokolského domu, zpravidla v květnu. V červnu 1999 sehrál mladý sokolský soubor pod vedením bratra Mgr. Fránka pro studenty a učně kroměřížských škol "bujnou" komedii "Nikdy nevěř Afrodítě". Po dokončené rekonstrukci a modernizaci jeviště byl sál jednoty využíván i divadelním souborem zdejšího gymnázia. Plodem úzké spolupráce s českým divadelním souborem ve Vídni (zásluhou bratra starosty JUDr. Mohyly a bratra Homolky) byla 2. 12. 1999 inscenace "Šťastný Nový rok", kterou pod názvem „Vlastenecká Omladina“ sehrál soubor z Vídně na prknech zdejší sokolské jednoty. Družba s tímto souborem pokračovala každoročním představením jejich nové inscenace na jevišti Sokolského domu. Naproti tomu nejúspěšnější inscenace kroměřížských dětských souborů byla odehrána ve Vídni na jevišti české školy. Populární byly také zájezdy našich sokolů do Vídně na premiéry Vlastenecké omladiny.

Loutkáři předvedli své představení dne 18. 5. 2001 na úspěšném zájezdu do Vídně. Bohužel hned poté se vzdala funkce sestra Věra Hejhalová ze zdravotních důvodů. Také bratr Mgr. Fránek se začal věnovat moderování akcí Sokola pro děti. Divadelní aktivita byla v útlumu a rekonstruované jeviště sloužilo pro představení gymnázia, Vlastenecké omladiny, případně pro výročí a oslavy jednoty.

V roce 2004, po úmrtí vedoucího Nezávislé scény Eduarda Halamy, soubor ukončil činnost a herci se rozešli. Část souboru odešla do stávajícího Divadelního souboru Domu kultury a zbývající část přijal pod svá křídla T.J. Sokol Kroměříž. Spolu s některými studentkami ze středních škol založili Divadelní a loutkový soubor Sokol Kroměříž a takto byl také registrovaný u Artamy (ústřední orgán amatérských divadel). V první sezóně nacvičil v režii bratra JUDr. Dušana Pšenka pohádku Pavla Gryma "O šíleně prolhané princeznu". Měla několik repríz, hrála se i pro školáky české školy ve Vídni a na soutěžní přehlídce v Náměšti nad Oslovou. Ve sletovém roce soubor nacvičil „Příhody makové panenky“ (loutkoherci s maňásky a hudebním doprovodem) a odehrál představení pro děti i dospělé. Všestranně nadaný člen souboru bratr Lukáš Paleček nacvičil s mladými členy autorsky upravenou pohádku „Sněhová královna“. Bylo odehráno několik představení pro děti. Také jeho další autorsko - režijní počín, inscenace „Kráska a zvíře“ byl úspěšný.

Soubor pak přizval ke spolupráci profesionálního herce Petra Čagánka ze Slováckého divadla, který se souborem v příštím a dalším roce nastudoval komedii Raye Cooneyho „1+1=3“ a hru Antonína Procházky „S tvou dcerou ne“. Profesionální režie značně pozvedla uměleckou úroveň představení a obohatila zkušenosti herců. V roce 2009 došlo k velmi citelné redukci souboru, když studující členové odešli na vyšší školy nebo do práce. Také všestranný bratr Lukáš Paleček odešel na vysokou uměleckou školu do Brna, takže zbytek souboru prozatím svou činnost ukončil a rozešel se do ostatních souborů v okolí. Až v tomto roce se bratr Lukáš Paleček, čerstvý Mga., ozval a nabídl nastudování hry Arnošta Goldflama "Dámská šatna". Soubor se rychle konsolidoval, přibral nové členy a dohodl se s novým vedením T.J. Sokol Kroměříž o obnovení divadelního souboru.

Dne 30. 5. 2015 se konala velmi zdařilá premiéra uvedené hry. Lze tedy jen doufat, že soubor s pomocí tohoto citlivého a zdatného režiséra nás překvapí dalšími inscenacemi. K tomu mu přejeme sokolské "SPĚJME DÁL...."

JUDr. Dušan Pšenko

Použitá literatura:

LAIKEP, Zdeněk. *Dějiny ochotnického divadla v Kroměříži 1865-1945* Zdeněk Lajkep.

Kroměříž: Vydavatelství Pálková, 1995. 108 s.

LAIKEP, Zdeněk. *Posledních padesát let kroměřížského ochotnického divadla 1945-1995* Zdeněk Lajkep. 1. vyd. Kroměříž: Vydavatelství AggrA, 1999. 123 s. ISBN 80-238-4813-5.

Prodaná nevěsta přijela i do Kroměříže

Na podzimním zasedání Vzdělavatelského sboru v roce 2012 jsem oslovila režiséra bratra Gondíka, zda by v příštím roce 2013 jeho svěřenci zahráli představení Prodané nevěsty v Kroměříži u příležitosti výročí 750 let od založení města Kroměříže a 115. výročí založení Sokolské župy Hanácké. Bratr Gondík trochu váhal, protože rok 2013 již měli obsazený, ale po vzájemných telefonátech se starostou župy Hanácké bratrem Oldřichem Mohylou se podařilo najít vhodný termín a „Prodanka“ se začala připravovat. Byla to župní akce, kterou jsme za T.J. Sokol chtěli přispět městu k jeho oslavám. Byl vytvořen organizační tým ve složení bratr Oldřich Mohyla, nově zvolená župní starostka sestra Iva Zavadilová, vzdělatelka sestra Jitka Buriánová, tajemnice sestra Marie Ůlehlová a sestra Jarmila Kozáková. Začalo se pracovat na pozvánkách, plakátech, které nám dodal bratr Gondík, ubytování a stravování herců a zajištění prostor v Domě kultury, kde se konalo představení. Bez finanční podpory města Kroměříže by nebylo možné uspořádat tak náročnou akci. Po nesnadných přípravách nastal onen slavnostní den, sobota 21. 9. 2013, a my jsme už netrpělivě vyhlíželi auto s bratrem Gondíkem i autobus s herci. Po příjezdu se herci najedli, rozešli se do šaten a začala zkouška. Ve foyer Domu kultury čekala na návštěvníky výstava z historie a současnosti našich šestnácti jednot župy Hanácké a Formani se svými písněmi. Sál, který má 560 míst, byl zaplněn do posledního místa a začala oficiální část oslav. Moderátor bratr Petr Vrana, starosta jednoty Kroměříž, přivítal vzácné hosty a diváky. Mezi pozvanými byly i starostka České obce sokolské sestra Hana Moučková a místostarostka města Kroměříže MUDr. Jarmila Číhalová, které poděkovaly bratru Oldřichu Mohylovi za dlouholetou a obětavou práci od znovuoobnovení Sokola do současnosti. Podívat se přišli i manželé Drápalovi. Potěšilo nás to, protože rodiče doktora Víta Drápala byli představiteli Mařenky a Jeníka z dob, kdy se Prodaná nevěsta hrála při slavnostních příležitostech v Kroměříži. Představení bylo nádherné a nezapomenutelné. Diváci tleskali vestoje a soubor musel přidávat. Na diváky čekalo ještě jedno milé překvapení. Bratr Gondík měl výročí narození, a tak mu celý soubor a naše župa popřála hodně zdraví a tvůrčích nápadů. Ani neměl čas se nadechnout a už se točil v kole a neodešel, dokud se nevystřídaly všechny děvy ze souboru, což sklidilo opět velké ovace ze strany diváků. Krásný den byl ukončen večeří a posezením u dobrého vína a tance, ke kterému hráli opět Formani. Druhý den byla pro herce uskutečněna prohlídka města v doprovodu biskupských manů v dobových kostýmech s výkladem o historii Kroměříže. Současnost doplňovala sestra Olga Vaverková. Prohlídkou a ochutnávkou vín z Arcibiskupských sklepů skončila důstojná oslava jak města, tak i naší župy Hanácké. Přátelství, které jsme navázali, určitě neskončilo rozloučením a zamáváním u autobusu, který unavené, ale spokojené herce odvezl do jejich domovů.

Jitka Buriánová

Obnovený sokolský divadelní spolek „DÁMSKÁ ŠATNA“

S nápadem zahrát si „Dámskou šatnu“ přišel Lukáš. Jediný mužský element v našem ryze dámském kolektivu. Že nevíte, kdo je Lukáš? No to je přece náš režisér, bratr Lukáš Paleček. Moc milý a laskavý kluk, který pod svá ještě tak mladá křídla schoval nás šest dospělých a velmi zaměstnaných žen.

A představte si, že nás dovedl až k premiéře. A že to byla fuška. Scházeli jsme se v provizorní divadelní šatně a hodně si povídali, sdělovali zážitky i zklamání, ale ze všeho nejvíc se smáli. Byl to opravdu skvělý půlrok. A teď tu naši mystickou, tajemnou a vzrušující „Dámskou šatnu“ chceme představit i vám. Naše poděkování patří především Lukášovi. Jeho laskavý smysl pro humor, nadšení a hravost, to vše vytvořilo z každé zkoušky potěšení. Když nám něco vytýkal, tak jemně, s grácií a když chválil, byl plný nadšení a entuziasmu, který z něj přecházel i na nás. Dále pak chceme poděkovat všem našim blízkým, mužům, kamarádům, rodinám za pomoc a podporu. Naším dětem, těm dospělým za to, že se zapojily a pomáhaly s technikou a těm malým, že čekaly, až se vrátíme k nim domů. A především vám divákům za to, že jste přišli a snad se budete i smát a bavit se s námi.

HOLKY Z DÁMSKÉ ŠATNY

Jestlipak, milí diváci, víte, která místnost v divadle je ta opravdu nejdůležitější? Kde se všechno určuje, probírá, ovlivňuje, posuzuje a rodí? Možná jste si mysleli, že je to ředitelna, kancelář tajemnice, nebo uměleckého šéfa, či snad dramaturgie. Ti poučenější z vás hádají klub. Nikoliv. Tím tajemným, mystickým a vzrušujícím místem je dámská šatna. A právě sem nás zavede stejnojmenná hra Arnošta Goldflama. Setkáme se zde se čtyřmi herečkami různého věku a takřikajíc oborů. Čtyři kolegyně, kamarádky a soupeřky. Prožijete spolu s nimi dlouhé čekání na roli, vzrušující přípravu premiéry, každodenní rutinu repríz, ale hlavně jejich obyčejné a přece dojemné osudy.

Je večer 30. 5. 2015. Jsme „u kasy“ a napjatě čekáme. Přijdou diváci? V termínu přeplněném dalšími kulturními akcemi? Ale usměvaví, natěšení diváci se začali přímo hrnout a sál byl téměř plný. Radost!

„Pokladna“ mi tradičně nedovoluje vidět kterékoliv představení celé, ale když jsem se konečně mohla dívat, bylo mi úplně jedno, co bylo doposud. Vaše výkony, dámy, byly nádherně přesvědčivé, své role jste žily. Život ženy, a zvláště herečky, nebývá jednoduchý a ten život jste věrohodně, působivě prožívaly. O nic jiného vlastně nešlo – a nebylo toho málo – naopak! Žili jsme s vámi!

Obdiv pro ženy v hlavních i drobných rolích – ale na prvním místě byste jistě i vy jmenovaly vašeho úžasného režiséra – bez „hlavy“ se nedá hrát. A Lukáš Paleček je jednička!

Vaši výborní technici bezchybně svítili a pouštěli hudbu – i oni mají velkou zásluhu na dokonalém představení.

Co říci závěrem? Zůstaňte nám prosím věrní – ať se s vámi i při další hře můžeme smát, slzet, nadšeně tleskat!

Zlomte vaz – a hodně štěstí nejen na jevišti!

Olga Vaverková

Ve dnech 5. - 7. 6. 2015 se konalo již tradičně „Sokolské Brno“. Jeho vyvrcholením je vždy nedělní veřejné cvičení (letos bohužel bez průvodu – vražedné vedro!). Zasloužilo by si dlouhý článek – ale jen pár dojmů od cvičenky „Waldemariány“.

Všechny předvedené skladby byly krásné a zajímavé svým způsobem. Případné chyby se ztratily v celkově výborném provedení. Navzdory vedru nádherná atmosféra, nadšení, sbatržení sokolů starších i mladých od západu na východ republiky. Většinou dobrá organizace – až na menší problémy s občerstvením, to horko! – a dosti zmatenou organizaci úvodního nástupu. Ale to byly jen pihi na krásě!

Řada členů jednoty i župy v Brně přespávala. Účastníci se tedy i hodnotných večerních programů sportovních i společenských.

K nedělnímu programu podrobněji. Z T.J. Sokol Kroměříž v Brně výborně zacvičily mladší ženy společně se sestrami z Postoupek, Bystřice pod Hostýnem a Holešova velmi líbivou skladbu „Pro radost“, složenou přímo pro Sokolské Brno (cvičitelky sestry Ingrid Koutná a Marta Jarošová). Věrná garda zopakovala „roudnickou“ Waldemariánu (cvičitelka sestra Dana Klárová). Sestry D. Klárová, D. Večerková a I. Smrčková (starostka Sokola Holešov) cvičily ve skladbě vytvořené pro Gymnastrádu v Helsinkách. Prošly řadou secvičných na nejružnějších místech, v Brně se po celý pátek secvičovali – skladbu totiž cvičili sokolové všeho věku z celé republiky. Díky našim sestrám za obětavost a vzornou reprezentaci Sokolské župy Hanácké!

Ale zpět k osobním dojmům:

Stále vidím na náčelnickém můstku rozzářenou sestru Jarinu Žitnou, kterou jsme my, cvičenci Waldemariány, nadšeně zdravili při odchodu ze stadionu. A také sestru starostku ČOS Hanu Moučkovou, která při svém závěrečném proslovu přišla mezi obdivuhodné „Helsinkáře“ a slovy chválily nešetřila.

Na závěr několik dalších faktů a poděkování cvičitelkám a cvičencům, organizátorům, kteří účast jednoty i župy v Brně zajišťovali. Cvičenci přijeli z Kroměříže, Postoupek, Třebetic a Bystřice pod Hostýnem. Posledně jmenovaným patří zvláštní díky za to, že jako jediní přivezli své nejmladší cvičence (jelo se jim krásně, měli „autíčka“).

Ať žije Sokol! Ať cvičí a soutěží sokolská mládež – a těch malých i mladých bylo na cvičební ploše i při různých sportovních cvičeních nespočítaně!

My starší jim držíme palce - a pokud síly stačí, cvičíme dál!

Olga Vaverková

Mokré slety

Parádní téma! Vždyť právě tehdy se mohli sokolové předvést jako bojovníci se živly, únavou, chladem.

Nemohu tedy vzpomínat na jinak nezapomenutelný XII. slet roku 1994 – to byl přímo výbuch nadšení, ani na slet XIV. v roce 2000. Oba se totiž odehrály v nádherném letním počasí. I při většině župních sletů, různých „malých sletů“ apod. nám počasí přálo, i když byly samozřejmě výjimky – jmenuji alespoň jedno značně sychravé, mírně deštivé „Sokolské Brno“. Ale pokud bylo „střídavě oblačno“, nebrali jsme nepřízeň počasí na vědomí.

Budu tedy vzpomínat na skutečné perly – především na XIII. a XV. slet (roky 2000 a 2012).

Takže „třináctka“ (nešťastná? – ne!). Celkově spíše chladné počasí. V neděli ráno před průvodem lije. Sokolská župa Hanácká čeká až nahoře na Václavském náměstí na pokyn k pochodu. Samozřejmě v úborech, bez pláštěnek a svetrů. Konečně vycházíme! Lije! Prošli jsme Václavák – jsme na Národní třídě – a hurá! Neprší, slunce září a hřeje! Hřeje i nadšení diváků! V teple až dusnu kroje nádherně uschly a my jsme roztáli. Ale právě to až přehnané dusno přivolovalo další pohromu. Věrná garda zahajuje odpolední program. Po celou dobu řazení a nástupu lije! Vcházíme do Brány borců a sluníčko září a pálí, uschli jsme nejen my, ale rodičům s dětmi, nastupujícím po nás, vyschla i cvičební plocha.

XV. slet – počasí spíše proměnlivé, ale zpočátku přšelo hlavně v noci – včetně silných bouřek. Ve středu proběhla nádherná generálka prvního, tedy večerního programu. Jsme přímo natěšeni na čtvrteční večer. Vše je ovšem jinak. Po devatenácté hodině začalo poprchat, postupně pršet, lít! Věrná garda mokne na seřadišti. Zahajujeme cvičební program. Naše kroměřížská Věrná garda nastupuje na stadion jako první. V lijáku jsme tedy stáli a pochodovali asi dvě hodiny a bylo nám moc líto, že připravená krása zahájení byla značně ochuzena. Konečně začíná naše skladba „Jen pro ten dnešní den“. „Pochodujeme“, naprosto ztuhlí zimou, do první řady před tribunou. Navíc je špatně slyšet hudba. Zato jsme slyšeli doslova ovace, které nám uznalí diváci připravili. A když se začalo cvičit, tak jsme „roztáli“ – ovace tedy byly na místě. A to nádherné štěstí, že jsme nezklamali.

Něco podobného jsme zažili za rok – tj. 2013 v Roudnici nad Labem – na „Malém sokolském sletu pod Řípem“. Navíc slet se konal ve velmi chladném květnu.

V sobotu jsme si užili Říp i krásnou Roudnici v celkem hezkém počasí – ale neděle! Poprchává, prší, lije! A zima i na ten květen veliká! Statečná Věrná garda opět zahajuje sletovou skladbou program. Vcházíme na stadion – a oni jsou tam diváci, kteří projeví nádhernou solidaritu a nadšení a přišli nás podpořit. Samozřejmě pod deštníky, ale i tak – velký dík!

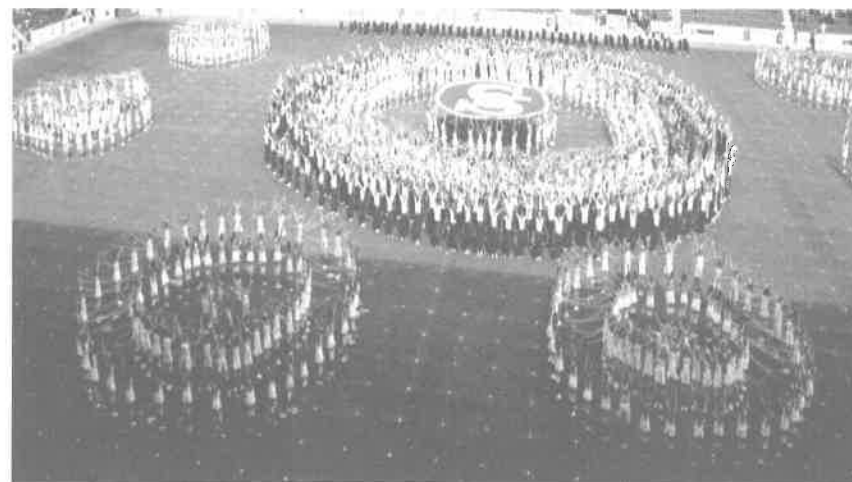
Kromě sletové skladby jsme cvičili i Waldemariánu – ale to už jsme byli přímo zocelení! V Praze i Roudnici jsme byli šťastni z nádherného, polonahého, promoklého sokolského mládí, z jejich nadšení!

Ze „zmoklých“ příběhů bych připomněla ještě přímo dramatický župní slet v Hodoníně v roce 2006 – a dalo by se pokračovat.

Ale dovolím si na závěr jednu velmi osobní vzpomínku. Bylo mi jedenáct let – a cvičila jsem na XI. sletu v roce 1948 skladbu žákyň. Zvláště my děti jsme netušily, že je to nadlouho „sokolská labutí píseň“. Cvičily jsme v těch našich režných krojích v hrozném lijáku s obrovským nadšením a pak provolávaly slávu prezidentu Benešovi (on už tehdy prezidentem nebyl, ale...). Nedělní průvod žactva byl zrušen – kvůli počasí? Nebo – těžko říct. Nás by sice po průvodu nezatýkali, jako později dospělé členy, ale i tak jsme my mladí byli „nebezpeční“.

Co dodat? Sokol prožil a přežil věci až neuvěřitelné. Pevně věříme, že bude dál žít, pracovat, cvičit, radovat se, moknout i vzdorovat úpalům, prostě že náš drahý Sokol bude stále oporou těm, kteří ho mají rádi.

Olga Vaverková

Klub sportovního tance Swing

Taneční klub Swing Kroměříž má pětáctyřicetiletou historii, při níž působil v Domě kultury v Kroměříži.

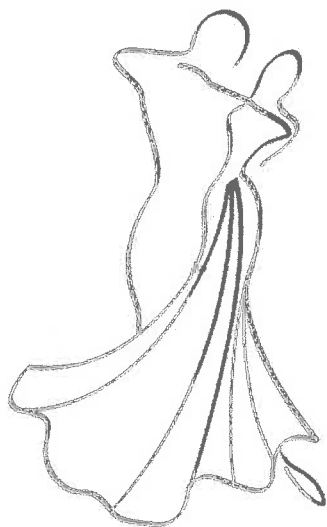
Od roku 2014 jsme již členy T.J. Sokol Kroměříž, která nám umožňuje rozkvět našeho sportu. V tomto roce jsme slavili mnoho úspěchů, a to 3. místo na Mistrovství ČR v družstvech a trenéři klubu Radim Přádka a Kateřina Kolmanová získali 3. místo na Mistrovství Evropy profesionálů v showdance a finálové 6. místo na Mistrovství světa. Téhož roku jsme pořádali i několik významných sportovních a společenských akcí. *Kroměřížský taneční festival*, na který přijelo 420 nejlepších párů z ČR, Slovenska, Maďarska a Polska, soutěž „O pohár starosty města Kroměříže“, kde soutěžilo 300 párů nižších věkových kategorií, a *Danceshow* - divadelně taneční představení, které zhlédlo v jednom dni 1900 diváků, mezi kterými byla spousta dětí ze všech základních škol, ale i kroměřížská veřejnost.

Vrcholem roku bylo udělování výročních cen vítězům *Taneční ligy 2014* na „Galavečeru tanečního sportu 2014“, které moderovala tanečnice Stardance a herečka Mahulena Bočanová, přičemž akce byla přenášena Českou televizí. Klub má 25 vysoce aktivních soutěžních párů, které týden co týden přivázejí úspěchy nejen ze soutěží domácích, ale i zahraničních.

Jsmo moc rádi, že máme k dispozici tak krásný sál, jako je ten náš v Sokolském domě.

Tanec a sport jsou naše životní cesta!

Radim Přádka a Kateřina Kolmanová

Volejbal dětí

Oddíl Pohybových a míčových her dětí započal svou činnost v roce 2013 a již od začátku se těší velkému zájmu. Hlavní náplní našeho cvičení je všestranný a harmonický rozvoj všech pohybových vlastností dětí.

V letošním roce se navýšil počet dětí téměř o třetinu. Stávajících 66 dětí je rozděleno do tří tréninkových skupin podle věku a výkonnosti a tréninky probíhají v tělocvičnách ZŠ Oskol a ZŠ Zachar.

1. kategorie - předškolní věk a 1. třída,

2. kategorie - 2. - 4. třída,

3. kategorie - 4. - 5. třída.

Každou skupinu vede zkušený trenér, kterému ještě pomáhají další dobrovolní trenéři z řad rodičů.

Děti rozvíjejí své základní pohybové vlastnosti (běh, skoky, pády, házení, chytání, prostorový odhad) a také se učí novým pohybovým dovednostem (prvky z gymnastické akrobacie, šplh, cvičení s náčiním, cvičení na náradí a airtracku). Podstatnou částí tréninků dětí 2. a 3. kategorie jsou různé míčové hry. Důraz je kladen na správnou techniku hodů, chytání, herní myšlení a kolektivní hru. U starších dětí pak na všestrannou činnost navazuje také nácvik základních volejbalových úderů.

Několikrát v roce mají možnost děti všech kategorií poměřit si své dovednosti s ostatními v kraji na pravidelných nedělních turnajích. Vždy se hraje podle platných pravidel Barevného minivolejbalu. Úspěchy našich dětí jsou velmi dobré.

Turnaje:

24. 11. 2013 Volejbalový oddíl Slovácká Slávia Uh. Hradiště

12. 1. 2014 Volejbalový klub Napajedla

30. 3. 2014 Oddíl VSC Zlín

27. 4. 2014 Volejbalový oddíl Slovácká Slávia Uh. Hradiště

25. 5. 2014 T.J. Sokol Kroměříž

6. 6. 2014 Ukončení sezony 2013/2014

21. 9. 2014 Volejbalový klub Napajedla

9. 11. 2014 Oddíl VSC Zlín

20. 12. 2014 Volejbalový klub Napajedla

11. 1. 2015 Volejbalový klub Napajedla

15. 2. 2015 T.J. Sokol Kroměříž

24. 5. 2015 T.J. Sokol Kroměříž

Ing. Daniela Slámková

Členská základna

Adámek	Jakub
Andrýsek	Marek
Apolenář	Miroslav
Balášová	Barbora
Bartlová	Milada
Bartoňová	Kateřina
Bastyán	Karel
Bečica	Vojtěch
Beňová	Samanta
Beránek	Alois
Berková	Karolína
Berkovec	Lukáš
Blumensteinová	Adéla
Bradová	Nikol
Březková	Vítězslava
Buňková	Petra
Burianová	Jitka
Císař	Denis
Císařová	Jolana
Coufal	Jan
Coufalová	Jitka
Coufalová	Marie
Coufalová	Aneta
Čech	Josef
Černý	Pavel
Červenák	David
Červenková	Marie
Čičatková	Pavla
Daňková	Vladimíra
Daňková	Ivona
Delistathi	Sophie
Đokoupilová	Radoslava
Domes	Lumír
Domesová	Magdaléna
Domorádová	Eva
Dostalíková	Bronislava
Držálek	Vratislav
Držálková MUDr	Eva
Dřimalová	Jindra
Duda	Pavel
Dvořák	Jaroslav
Dvořáková	Jitka
Dvouletá	Valerie
Fiala	Michal
Fochr	Evžen
Formanová	Sofie
Fuksová	Ludmila
Gozdál	Josef
Gryčová	Věra
Guzej	Michal
Halaška	Miroslav
Hamalová	Jarmila
Hanáková	Vlasta
Hanzlíková	Karolína

Havelová	Ludmila
Havelová	Ludmila
Havlíček	Max
Havlíčková	Lud'ka
Heraltová	Petra
Hilšer	Martin
Hladůvková	Jaroslava
Hlaváč	Martin
Hložek	Roman
Hložková	Eva
Hoffmanová	Tat'ána
Holas	Ondřej
Honzák	Michal
Honzírek	Ondřej
Hoza	Tomáš
Hrabalová	Ivanka
Hradečná	Jana
Hrádková	Věra
Hrnčířiková	Vendula
Hubnerová	Nikol
Hýbner	Lukáš
Cherin	Denis
Chmelařová	Jarmila
Chrastinová	Kristýna
Indrác	Lukáš
Indrácová	Anna
Indrácová	Marie
Jančík	Lukáš
Jančíková	Lenka
Jandl Ing.	Čestmír
Jandlová	Olga
Jarošová	Irena
Jarošová	Marta
Jurečková	Jindra
Jurkovič	Filip
Kadlík	Vladimír
Kapounek	Vojtěch
Kapounek	Lukáš
Karafiátová	Karolína
Klárová Mgr.	Dana
Klesnil	Drahomír
Klesnilová	Vlastimila
Kliment	Josef
Kočařová	Františka
Kolářová	Jana
Kolmanová	Kateřina
Kolouchová	Barbora
Konečná	Eva
Konečná	Natálie
Konečný	Roman
Konupčíková	Bohumila
Kopková	Veronika
Kostrůnek	Filip
Košutová	Eliška
Koukalová	Alena
Koutná	Ingrid
Kovářová	Hana

Kozáková	Jarmila
Kozáková	Ludmila
Kranzová	Johana
Krásná	Kateřina
Kraťochová	Ludmila
Kratochvilová	Zdeňka
Kratochvilová	Nela
Kratochvilová	Jitka
Krejčíková	Alena
Krejčířiková	Jaroslava
Krejčířiková	Marie
Krejčířiková	Radka
Krejčová	Barbra
Krásná	Milúše
Kristová	Alena
Krpenský	Jan
Kubíková	Nela
Kuchařová	Marie
Kuchtičková	Milúše
Kunčar	Radek
Langerová	Barbora
Laskafeldová	Hana
Legát	Jiří
Liška	Patrik
Loupanec	Petr
Lukesz	Maxmilián
Macháňová	Eliška
Majdoch	Robert
Majířková	Anežka
Malčík	Erik
Malčík	Petr
Malčík	Michal
Malcher	Aleš
Malcherová	Zdeňka
Maňásek	Marek
Masařík	Stanislav
Mekysková	Alena
Melichárková	Lucie
Michalcová	Iva
Michálková	Pavla
Michalová	Marie
Míkula	Matěj
Mikulcová	Monika
Mohyla JUDr.	Oldřich
Mohylová	Jarmila
Motyčková	Veronika
Mozga	Pavel
Možná	Beáta
Možná	Kateřina
Muchová	Světlana
Müllerová	Božena
Nádeníček	David
Navrátil	Vít
Navrátilová	Anežka
Navrátilová	Karolína
Navrátilová	Natálie
Navrátilová	Veronika

Němec	Milan
Nepovím	Matěj
Nesibová	Šárka
Netopilová	Ivana
Netopilová	Věra
Neuvirtová	Adéla
Nováková	Marta
Nováková	Věra
Nováková	Hana
Nováková	Zuzana
Nováková Mgr.	Jaroslava
Obid	Milan
Obidová	Jaroslava
Oborný	Dalibor
Odložilová	Linda
Omelka	Miroslav
Opelíková	Marie
Oral	Vratislav
Orságová	Hana
Orsava	Hynek
Orsava	Přemysl
Orsavová	Kamila
Osičková	Květoslava
Osinová	Natálie
Palová	Sabina
Panák	Petr
Parobková	Samantha
Pascereľa	Tom
Pascereľa	Nico
Patlochová	Jitka
Pavelka	Jaroslav
Petříček	Jiří
Piherová	Marta
Pišťáčeková	Božena
Plintovičová Dr.	Jarmila
Podehradská	Vladimíra
Podlena	Jiří
Polášková	Ladislava
Polišenská	Věra
Polišenská	Ivana
Posolda	Petr
Prachařová	Tereza
Prokešová	Růžena
Prokša	Nikolas
Prokšová	Emma
Prádka	Radim
Pšenko	Dušan
Práčeková	Anna
Pulcová	Zdenka
Rábllová	Jaroslava
Rakušanová	Jana
Remitei	Štěpán
Rozsypalová	Ivana
Růžička	Pavel
Řehulová	Sylvie
Sedláková	Tereza
Sehnalová Ing.	Olga

Seidlová Mgr.	Zdeňka	Veselá	Libuše
Sekaninová	Jitka	Veselá	Barbora
Setínská	Nela	Veselá	Julie
Slámková	Agáta	Videmanová	Marie
Slámková	Karolina	Vlášil	Martin
Slámková Ing.,	Daniela	Vojkufka	Josef
Slavičinský	Miroslav	Vojtková	Drahomíra
Slezáková	Lucie	Vondráček	Vojtěch
Sokolínský	Jakub	Voňková	Monika
Sork	Dominik	Vopička	Zdeněk
Sotáková	Lucie	Vrana	Jaroslav
Stančíková	Marie	Vrana Ing.	Petr
Stavinohová	Milada	Vrba	Ladislav
Stloukalová	Marta	Vrbová	Věra
Stoklasová	Julie	Vykydalová	Anna
Strachvicová	Ester	Vymětalová	Michaela
Strachvicová	Ute Marie	Vyskočilová	Jana
Strková	Barbora	Vysloužil	Radim
Strnka	Ondřej	Vystrčil	Karel
Studeníková	Ludmila	Vystrčilová	Marta
Surýnek	Drahomír	Vyzulová	Agáta
Svoboda	Pavel	Vyzulová	Vendula
Symerská	Ludmila	Zahradník	Jiří
Šebestíková	Dagmar	Zapletalová	Gabriela
Šebestíková	Gréta	Zedníček	Daniel
Šerban	Miroslav	Zemánková	Jana
Šicparanová	Tereza	Zlámal	Jan
Šimáčková	Eva	Zona	Jan
Šimová	Dominika	Žiaková	Ladislava
Šimová	Veronika	Židlíková	Markéta
Šišková	Hana	Žurková	Hana
Škrabal	Jaroslav		
Škrabalová	Helena		
Škrabalová	Kateřina		
Šmeralová	Libuše		
Šošola	Jakub		
Šošolová	Anna		
Špičková	Anna		
Štanglová	Jaroslava		
Štěpánek	Stanislav		
Šturmová	Lucie		
Tesařík	Zdeněk		
Tesaříková	Dagmar		
Tkáčová	Sofie		
Tománková	Emilie		
Tomaščíková	Jaroslava		
Úlehlová	Marie		
Úlehlová Mgr.	Monika		
Vaclová	Jiřina		
Vaculíková	Veronika		
Valentová	Jana		
Vasil	Jan		
Vaverková Mgr.	Olga		
Večerková	Anna		
Večerková	Danuše		
Večerková	Jana		
Velčovská	Terezie		